

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

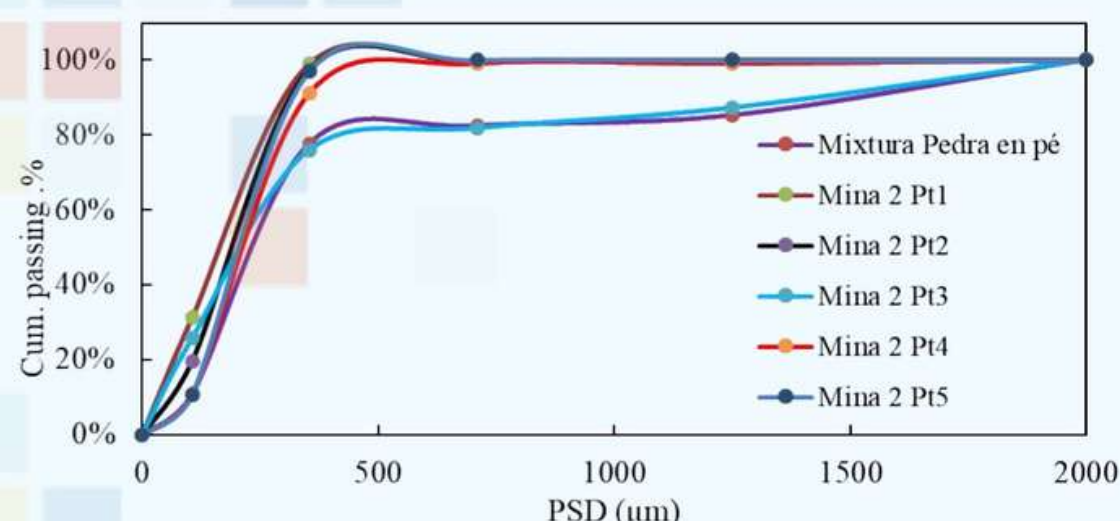
Cooperació per la millora de la mineria artesanal de quars al poblat de Cristalino, Brasil.

Quars rosa de Pedra en P.

	0-106 µm	106-200µm	>355µm	Mina 2 Pt1	X	ε a
	31%	10%	59%			
%						
Al2O3	10,87	0,48	5,15	6,79	6,48	0,31
SiO2	95,58	97,50	92,17	89,81	93,77	-3,97
P2O5	0,59	0,61	0,59	0,59	0,59	0,00
SO3	0,05	0,05	0,06	0,04	0,05	-0,01
K2O	2,40	0,67	1,36	1,72	1,62	0,11
CaO	0,19	0,16	0,16	0,16	0,17	-0,01
Fe2O3	0,77	0,22	0,29	0,56	0,44	0,13
Ti	0,19	0,10	0,07	0,14	0,11	0,03
ppm						
Zn	40	51	50	55	47	8

Composició química de la mina 2 Pt 1 i PSD de totes les sorres.

Mina 2 Pt 1.

Recol·lecció de mostres: Miner de Cristalino, voluntaris de la UPC i UFCAT

Composició química de la mixtura, alt contingut en Fe.

	0-106 µm	106-200µm	200-355µm	>355µm	Mixture	X	ε a
	11%	4%	62%	23%			
%							
Al2O3	12,22	3,49	7,13	12,85	3,53	8,86	-5,33
SiO2	82,21	94,12	89,79	82,46	86,48	87,44	-0,96
P2O5	0,63	0,64	0,72	0,78	0,85	0,72	0,12
SO3	0,05	0,04	0,05	0,04	0,19	0,05	0,15
K2O	1,67	0,47	0,87	1,05	1,34	0,98	0,35
CaO	0,18	0,15	0,17	0,17	0,51	0,17	0,34
Fe2O3	2,62	0,94	1,11	2,32	6,27	1,54	4,72
Ti	0,27	0,10	0,12	0,24	0,56	0,16	0,40
ppm							
Y	49	81	94	121	70	94,74	-24,32
Sn	84	65	79	88	305	81,13	224,03
Pb	58	25	24	93	275	43,51	231,47
Br	62	34	34	53	134	41,19	92,95
Sr	70	71	63	99	278	72,22	206,12

Visita a la cooperativa d'artesans, "garimpeiros" i miners de Cristalino .

Xerrades als instituts federals d'educació, ciència i tecnologia del Goiás als campus de Cristalino i Catalao.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Gladys Ochoa, Percy Escalante, Mahsa Pourmohammad, Hernan Anticoi i Pura Alfonso

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA BARCELONATECH

Centre de Cooperació per al Desenvolupament

جامعة عبد المالك السعدي
Abdelmalek Essaâdi University

Contribució a la producció de maons ecològics(Codi:2024-B012): Marroc

Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa- Universitat Abdelmalek Essaâdi Tetouan, Marroc

A Douar Bellouta, Marroc, es fabriquen maons ecològics fent servir materials locals: terra, palla, residu del premsatge d'olives, calç i aigua, amb poca durabilitat.

Amb el projecte es van caracteritzar química, mineralògica i tèrmicament les matèries primeres per aconseguir millorar la seva producció. Es van valoritzar les matèries primeres locals i de reciclatge. convencionals.

Matèries primeres

Terra

Terra + cal

Terra + calç + palla

Terra + calç + palla + pinyols d'olives + aigua

Producció artesanal

Gràcies a la utilització d'aquests materials es contribueix a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle respecte a la producció de maons convencionals.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Secado

Construcción

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Protección, pedagogía y reconciliación para la construcción de paz en Colombia

Alfredo Jornet, Edgar Iglesias i Clara Puig

Facultat d'Educació i Psicologia, UdG

Projecte desenvolupat amb International Action for Peace i COBSEPAZ (Colòmbia) i finançat per l'ACCD

Defensant la pau al Cauca i la Vall del Cauca: Una mirada etnogràfica

Context històric

Des dels acords de pau de 2016, prop de **450 signants de pau** i **1600 líders socials** han sigut assassinats. Desplaçats i estigmatitzats, però també plens de convicció i experiència, els i les signants de pau i líders socials, defensen el **dret a la pau i a una vida digna**. Es tracta d'una **lluita comunitària**.

Objectius

1. Identificar i relacionar, mitjançant un **treball etnogràfic**, les condicions culturals, socials i materials de les comunitats del Cauca i la Vall del Cauca per construir un marc teòric i pràctic de protecció comunitària i defensa de la pau.
2. Creació d'una **Xarxa d'Innovació Docent pels Drets Humans, Pau i Sostenibilitat** conformada per docents de la UdG.

Mètode etnogràfic

Fotografia, vídeo, notes de camp i àudios capturant narratives i experiències i contextos rellevants:

- Observació d'un taller de dos dies dirigit a signants i col·lectius compromesos amb la construcció de pau
- 5 grups de discussió amb membres de 5 comunitats
- 8 entrevistes individuals/grupals

Participants

De 90 a 100 participants incloent-hi:

- Signants de pau i excombatents no signants però treballant per la pau
- Líders i lideresses comunitaris
- Membres de comunitats civils, camperoles i indígenes, incloent-hi víctimes directes del conflicte

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

ANÀLISI DE LA QUALITAT DE L'AIGUA I PRESÈNCIA DE BACTERIS RESISTENTS A ANTIBIÒTICS A UNA ZONA RURAL DE SENEGAL

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació
Disseny d'instruments i reconeixement

ALBA MASFERRER, ANE FERRERO, CARLES BORREGO, SAMBA DIAKITÉ, ALY KANTE, SÍLVIA TORRENT, CLARA MICHAUT, JOAQUIM COMAS

INTRODUCCIÓ

L'accés a aigua potable és essencial per a la salut, però fins a un 80% de la població a l'Àfrica subsahariana encara no en té accés segur (Armah et al., 2018). El consum d'aigua contaminada amb matèria fecal provoca 505.000 morts anuals per malalties diarreiques, afectant especialment infants en països en desenvolupament (OMS, 2022a; Black et al., 2010; UNICEF, 2021). A més, la resistència als antimicrobians (RAM) és una greu amenaça global, amb 1,27 milions de morts directes el 2019, sent més crítica en països de renda baixa (Murray et al., 2022). Aquest estudi té l'objectiu d'avaluar la **qualitat de l'aigua** i la presència de **bacteris resistent a antibiòtics** a Boulembou (Senegal)

RESULTATS

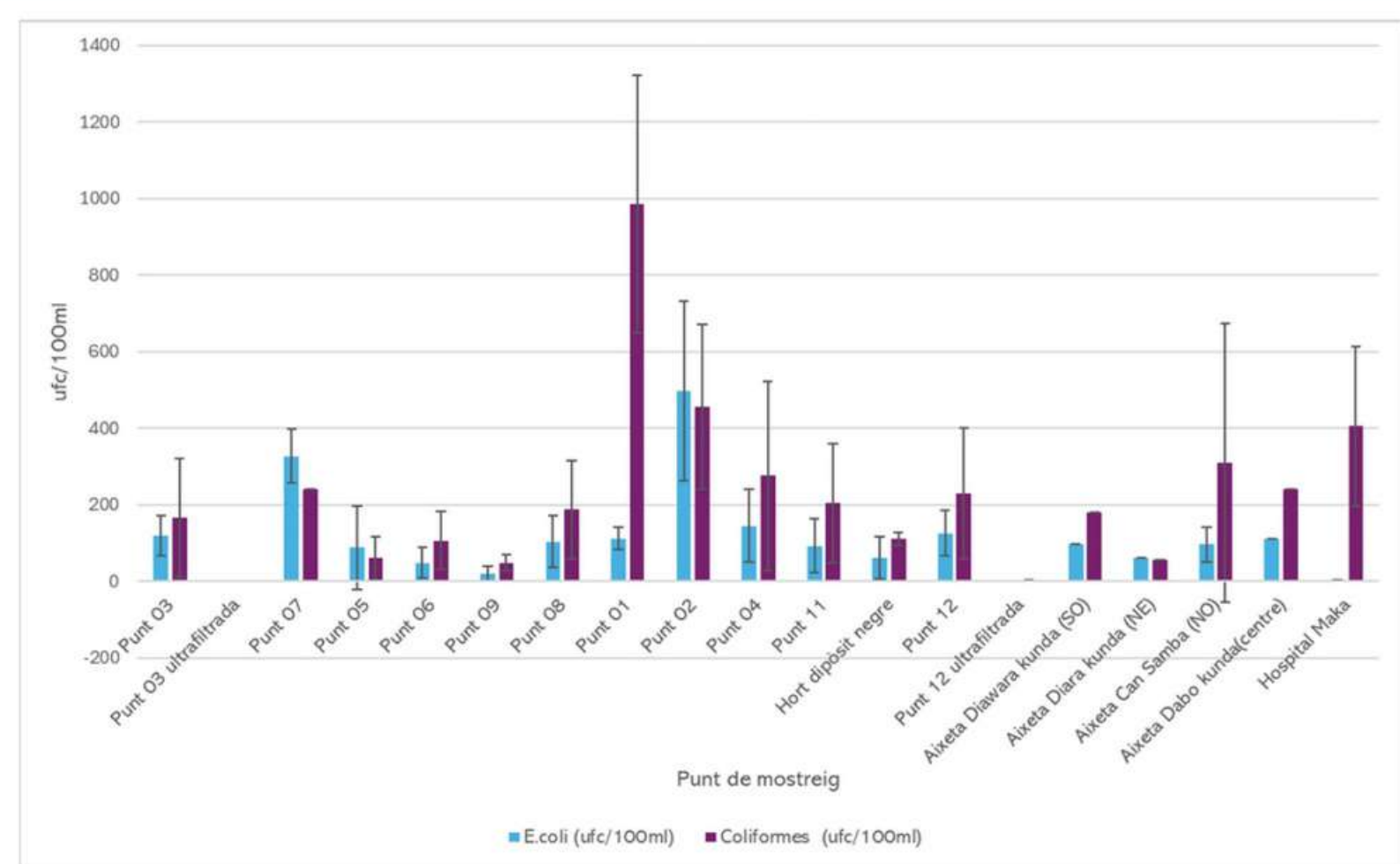

Figura 2. Resultats de l'anàlisi microbiològica.

Taula 1. Resultats anàlisi fisicoquímica. N: Nombre de rèpliques SD: Desviació estàndard. Les cel·les en gris són aquelles que incompleixen els valors límits recomenats per l'OMS.

Punt de mostreig	N	duresa (mg/L)	SD	alcalinitat (mg/L)	SD	pH	SD	conductivitat (µS/cm)	SD	nitrat (mg N-NO3-/L)	SD	nitrit (mg N-NO2-/L)	SD	Clor lliure (mg/L)	SD	terbolesa (NTU)	SD
Hospital Maka	2	120	250	120	80	6,2	6,8	-	-	0	0	0	0	0	0	20	5
Punt 01	3	41,67	14,43	26,67	23,09	6,4	0,35	0,14	-	3	1,73	0	0	0	0	5	0
Punt 02	2	120	0	0	0	6,2	0	0,32	-	12,5	10,61	0	0	0	0	7,5	3,54
Punt 03	6	425	0	240	0	8,16	0,33	0,58	0,03	0,4	0,9	0	0	0	0	8,3	6,1
Punt 03 ultrafiltrada	6	395,83	71,44	230	24,49	8,2	0,31	0,58	0,01	0	0	0	0	0	0	5	0
Punt 04	3	72,5	67,18	40	0	6,2	0	0,12	0	2,33	2,52	1,67	2,89	0	0	17,5	17,68
Punt 05	2	0	0	20	28,8	6,2	0	0,05	0	0	0	0	0	0	0	5	0
Punt 06	3	184	216,22	120	105,83	7,33	0,92	0,32	0,25	1,33	1,15	0	0	0	0	5	0
Punt 07	3	425	0	240	0	8,4	0	0,56	0,02	0	0	0	0	0	0	5	0
Punt 08	7	358,33	163,3	240	0	8,2	0,31	0,56	0,02	0	0	0	0	0	0	5	0
Punt 09	5	281,25	189,71	240	0	7,85	0,41	0,6175	0,03	0	0	0	0	0	0	5	0
Punt 10	1	425	-	0	-	8,4	-	-	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Punt 11	6	425	0	240	0	8,28	0,27	0,58	0,04	0,4	0,89	0	0	0	0	6	2,24
Punt 12	3	425	0	240	0	8,4	0	0,57	-	0	0	0	0	0	0	5	0
Punt 12 ultrafiltrada	1	425	-	240	-	8,4	-	0,56	-	0	-	0	-	0	-	5	-
Punt 13	1	50	-	40	-	6,8	-	0,14	-	5	-	0	-	0	-	40	-
Punt 14	2	425	0	240	0	8,4	0	0,56	-	0	0	0	0	0	0	5	0

CONCLUSIONS

- Qualitat fisicoquímica: En general, dins els límits establerts, però **sense cloració** prèvia i amb punts de **terbolesa elevada**.
- Qualitat microbiològica: Tots els punts analitzats presenten **contaminació d'origen fecal**, especialment els **pous tradicionals**.
- Resistència als antibiòtics: Es detecten enterobacteris productors de BLEE i carbapenemases, indicant **presència de bacteris resistent**.
- Perspectiva de gènere: Formació prèvia i implicació de les dones.
- Innovació i drets humans: Implementació de **cloració** (mètode tradicional) i **membranes d'ultrafiltració** (tecnologia innovadora) per garantir el dret a aigua segura.
- Reptes i solucions: Resistència cultural al canvi i manca de consciència sobre la importància del tractament de l'aigua. S'han realitzat **sessions d'educació ambiental** per conscienciar sobre la importància de l'aigua potable.

METODOLOGIA

MICROBIOLÒGICA

- Gener 2024 i 2025
- E.coli
 - Coliformes totals

FISICOQUÍMICA

- Gener 2024 i 2025
- Duresa
 - Alcalinitat
 - pH
 - Conductivitat
 - Nitrat
 - Nitrit
 - Clor lliure
 - Terbolesa

RESISTÈNCIA ANTIBIÒTICS

- Gener 2025
- Enterobacteris productors de beta-lactamases d'espectre estès (BLEE)
 - Enterobacteris productors de carbapenemases.
- Medis de cultiu: ChromID ESBL i ChromID CARBA

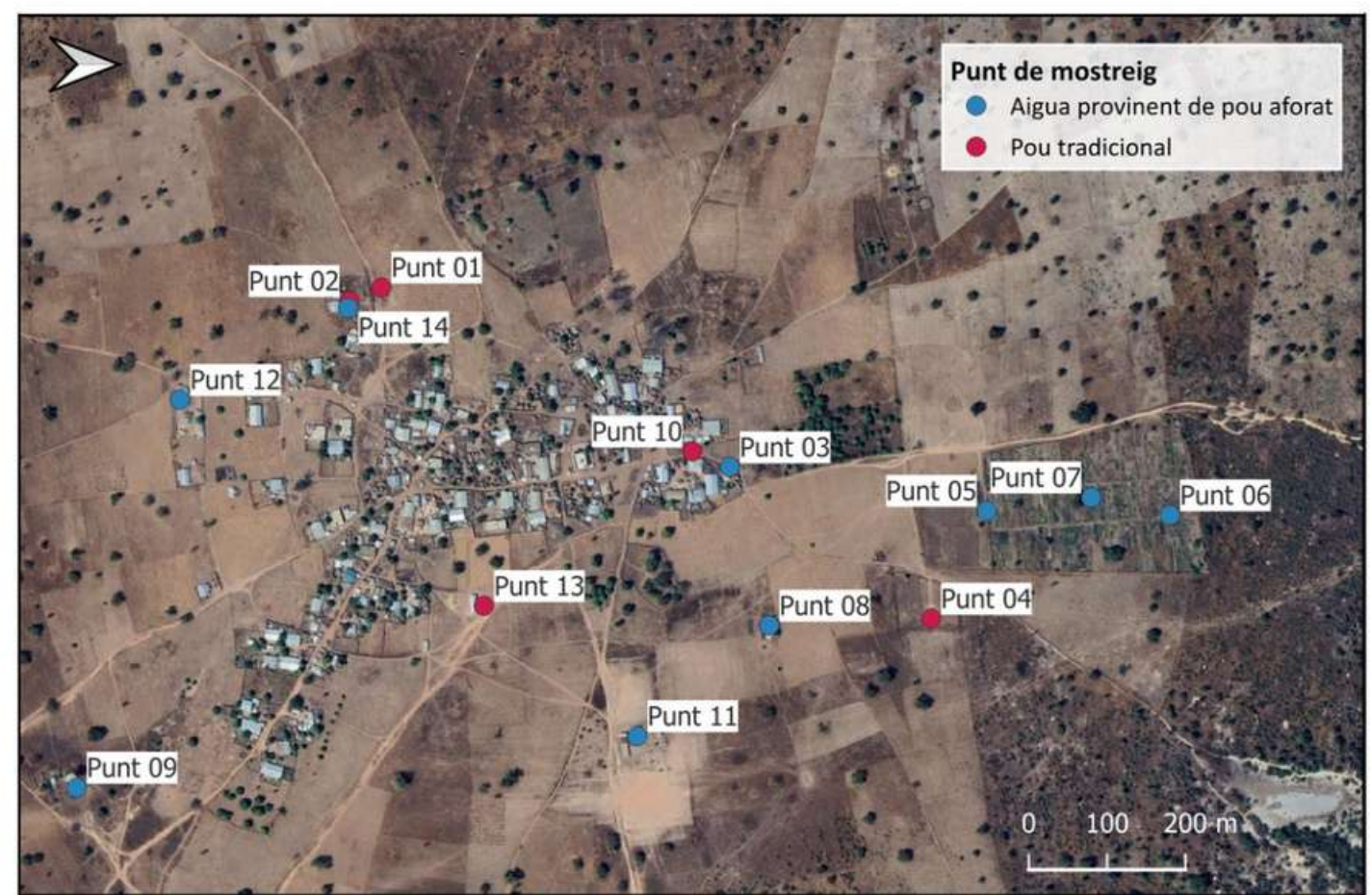

Figura 1. Mapa de Boulembou, amb els diferents punts de mostreig.

Taula 2. Resultats de l'estudi de residència a antibiòtics. Les cel·les en gris són aquelles en que s'ha detectat resistència a antibiòtics, sense tenir en compte els bacteris ambientals ni els valors inferiors a 1 ufc/100 ml.

Punt de mostreig	ambientals (ufc/100ml)	ESBL		CARBA	
		Klebsiella, Enterobacter, Serratia, Citrobacter (KESC) (ufc/100ml)	E.coli (ufc/100ml)	Klebsiella, Enterobacter, Serratia, Citrobacter (KESC) (ufc/100ml)	E.coli (ufc/100ml)
Punt 03	91	1	0	106	0
Punt 03	33	0	3	18	1
Punt 08	81,5	0	0	incomptables	1
Punt 08	incomptables	8	0	incomptables	7
Punt 08	3,6666663	0	0	49,3333284	0
Punt 01	incomptables	0	162	incomptables	242
Punt 01	incomptables	0	544	incomptables	16
Punt 01	incomptables	0	36	incomptables	0
Punt 02	incomptables	4	0	incomptables	0,5
Punt 04	0	9	0	0	0
Punt 04	incomptables	12	6	22	0
Punt 11	0	44	0	0	0
Punt 12	45	0	0	34	0
Punt 13	91,9999908	0	0,9999999	74,6666592	0
Punt 12	118	0	0	110	0,5
Punt 12	incomptables	8	0	incomptables	7
Punt 14	303	0	0	338	0
Hospital Maka	incomptables	0	0	incomptables	0
Hospital Maka	17	0	0	7,666666667	0

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Cooperació al desenvolupament: un element clau pel aprofitament responsable dels recursos minerals

Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa, UPC

La recerca, a través de la cooperació al desenvolupament, és clau pel aprofitament sostenible dels recursos minerals, garantint la seva preservació per a les futures generacions

On actuem?

En els nostres projectes es fa:

Mineria
Cooperació
Sostenibilitat
Aprentatge actiu
Recerca

Amb qui treballem?

Problemàtica

Drenatge àcid

Runams

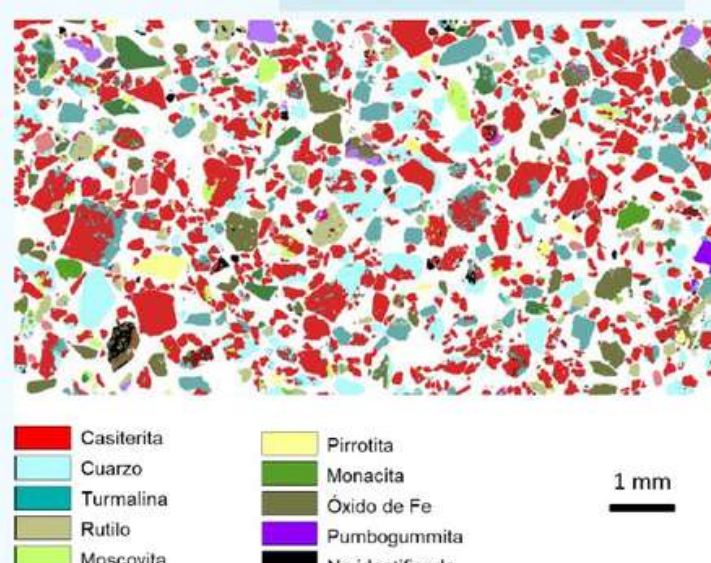

Falta d'informació

Recerca

Estudis de camp

Caracterització dels recursos minerals

Processament de minerals

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Pla d'autocures en Salut Mental Positiva com a intervenció de gestió emocional per a la població refugiada cursant un Grau universitari a la Universitat de Barcelona

Sánchez-Ortega, MA¹; Sánchez-Balcells, S¹; Agüera, Z¹; Lluch-Canut, MT¹; Poyato-Moreno, AR¹; Moreno-Arroyo, C²; López Arnabat, X³; Mantas-Jiménez, S⁴; Mora-López, G⁵; Arcos-Pros, M⁶; Prats-Armon, M²; Puig-Llobet, M¹

1. Departament d'Infermeria de Salut Pública, Salut Mental i Maternoinfantil, Facultat d'Infermeria. Universitat de Barcelona. Carrer de la Feixa Llarga, s/n, 08907 L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona
2. Departament d'Infermeria Fonamental i Clínica. Facultat d'Infermeria. Universitat de Barcelona. Carrer de la Feixa Llarga, s/n, 08907 L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona
3. Fundació Solidaritat UB. Carrer de Melcior de Palau, 140, Sants-Montjuïc, 08014 Barcelona
4. Universitat de Girona. Carrer Emili Grahit, 77, 17003 Girona
5. Universitat Rovira i Virgili. Avinguda Catalunya, 35, 43002 Tarragona
6. Clínica Psicològica de la Universitat de Barcelona. Pg. de la Vall d'Hebron, 171, 08035 Barcelona

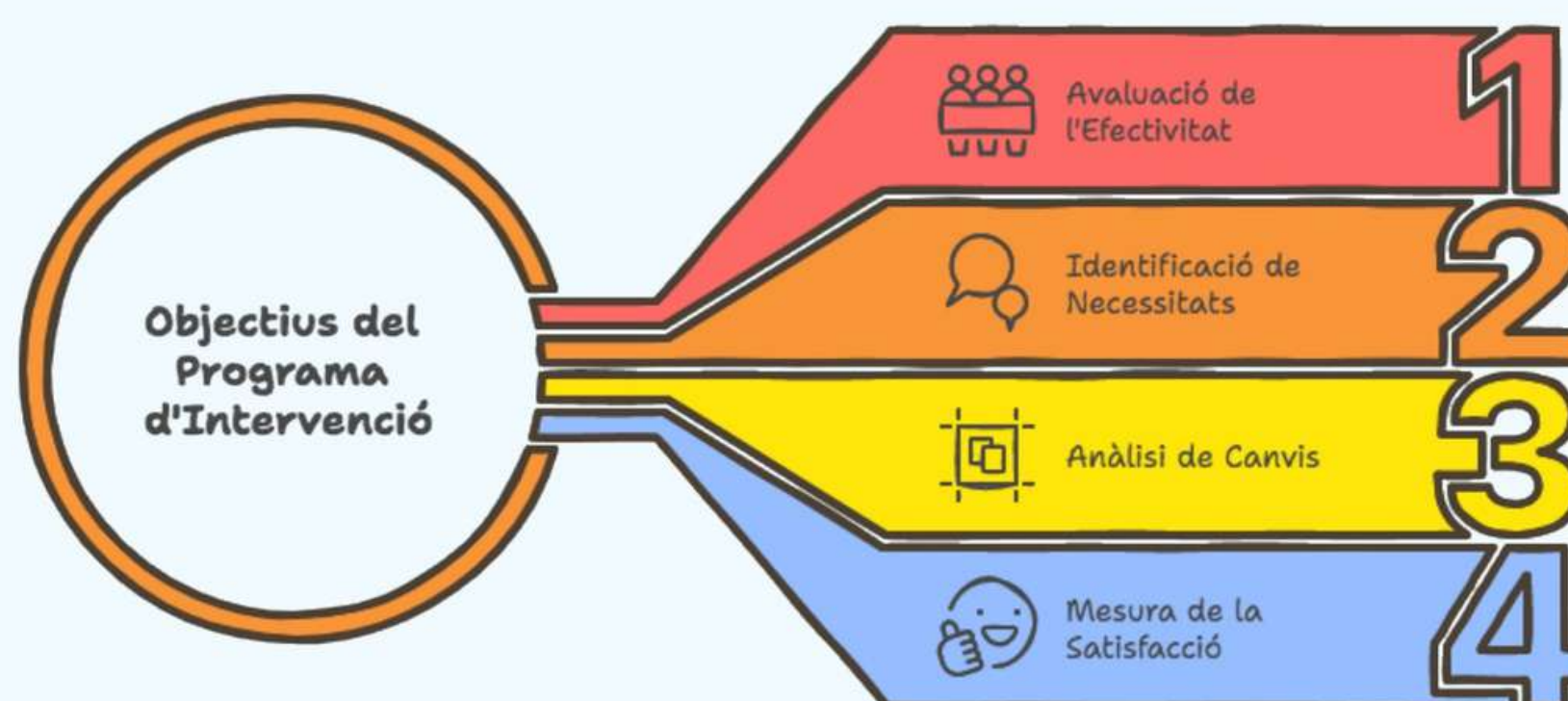
Introducció

La regulació emocional i la salut mental positiva (SMP) són elements essencials per al benestar de l'estudiantat universitari, amb un impacte directe en la seva salut emocional i adaptació social. En el cas de l'estudiantat refugiat universitari, diversos estudis han demostrat que l'exposició a la guerra i la migració forçada està relacionada amb les dificultats d'adaptació posterior que experimenten els nens i nenes refugiats (Nickerson et al., 2015; Khamis, 2019). No obstant això, encara és escassa la investigació sobre els múltiples factors de risc i protecció, així com les implicacions úniques relacionades amb les dificultats de desregulació emocional en les nenes refugiades (Khamis, 2019; 2023).

En aquest sentit, és fonamental promoure el desenvolupament d'estratègies de regulació emocional i de SMP en les primeres etapes de la seva formació, facilitant no només el seu creixement personal, sinó també oferint recursos i estratègies de capacitat que els preparin per afrontar reptes emocionals en el futur professional. A més, és important tenir en compte les necessitats específiques de la població refugiada, que sovint enfronta situacions de gran vulnerabilitat i estrès. Aquest projecte pretén oferir suport emocional i psicològic adequat a aquestes persones, desenvolupant competències culturals i empàtiques que els permetin comprendre i abordar les seves experiències úniques.

Objectius

Explorant Objectius de Gestió Emocional

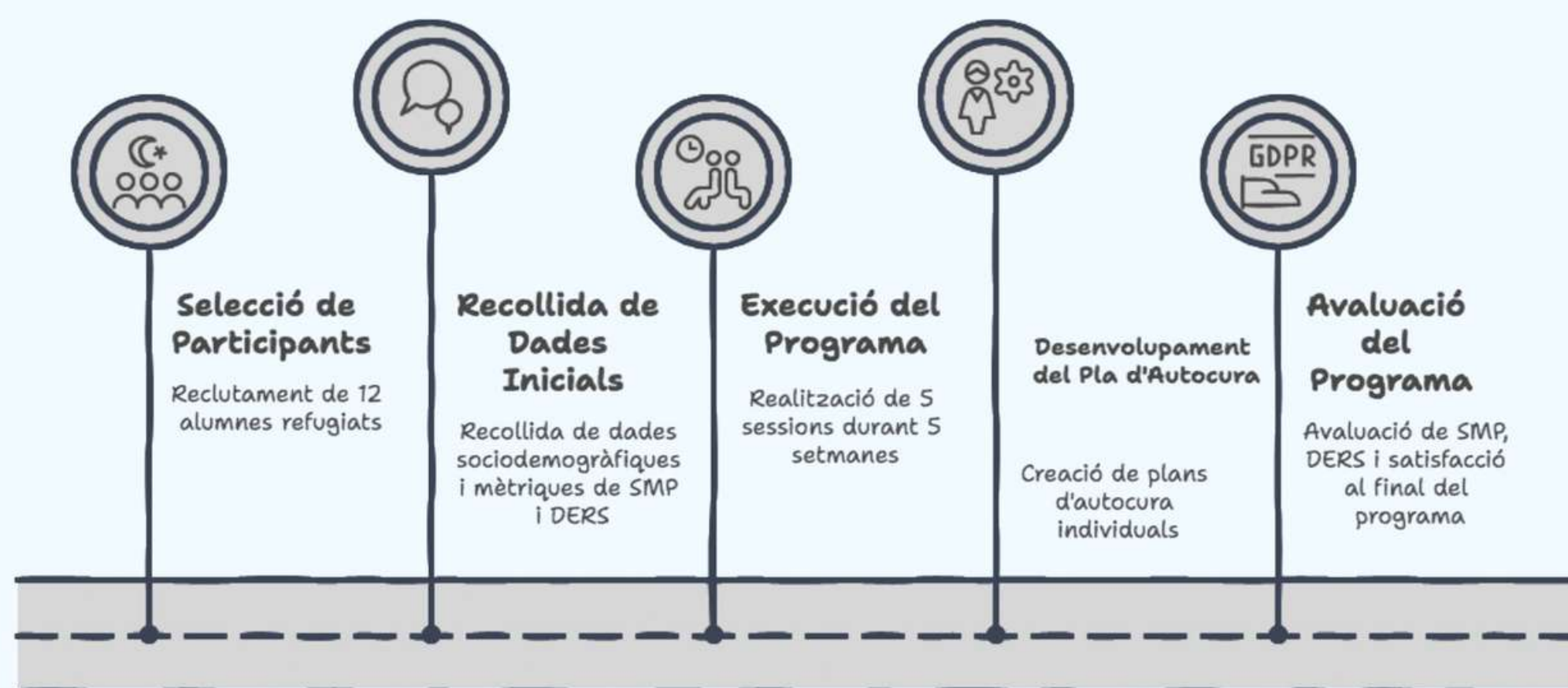

Mètode

Estudi Quasiexperimental

Anàlisis de dades amb SPSS v.28

Seqüència de la Metodologia del Projecte

Bibliografia

Aquest projecte està alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) 3, 5, 10 i 16

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Objectius:

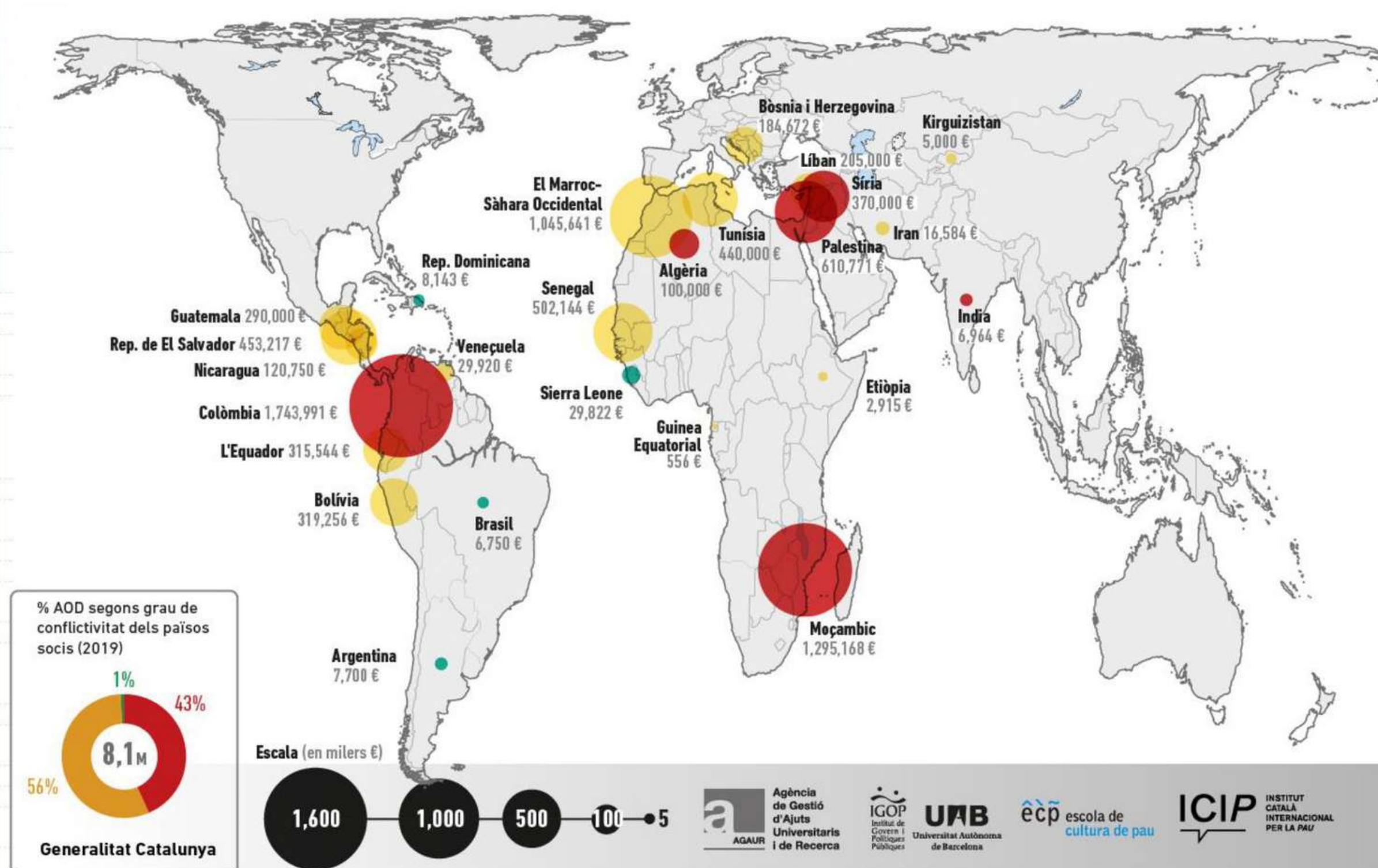
- Visibilitzar la cooperació catalana que es destina a països en situació de tensió o conflicte armat.
- Promoure que la cooperació i l'acció humanitària siguin sensibles al conflicte.
- Contribuir a la millora de la política pública de cooperació per la pau.

Metodologia:

Estratègies quantitatives i qualitatives:

- Compilació i anàlisi de fonts documentals primàries (plans directors i/o plans anuals elaborats pels governs seleccionats);
- Anàlisi estadística dels pressupostos públics de cooperació;
- 17 Entrevistes semi-estructurades i 2 grups de discussió per tal de valorar les lògiques i significats atribuïts a les polítiques de pau.

Volum AOD Generalitat de Catalunya (2019)

Resultats:

- **La pau al món es deteriora:** L'Índex Global de Pau retrocedeix de forma constant des del 2008, l'ODS 16 referent a la "Pau, Justícia i Institucions sòlides" està molt lluny de complir les seves fites al 2030.
- **Una proporció molt alta de la cooperació internacional pública es destina a contextos de conflicte armat i tensió:** L'any 2019, el 99,45% de l'Ajut Oficial al Desenvolupament executat en altres països de la Generalitat de Catalunya es va destinar a països en situació de tensió o conflicte armat. La proporció d'ajut a països en tensió o conflicte armat ha crescut en els últims 10 anys.
- Malgrat una intervenció tan significativa en contextos de tensió o conflicte armat, **el coneixement de la cooperació per a la pau és insuficient.**

<https://webs.uab.cat/cooperacioperalapau/inici/>

Recomanacions:

- **Reforçar l'articulació de les polítiques de cooperació per a la pau** en l'acció de cooperació internacional (revisant els marcs legals, prenent en compte les necessitats de les poblacions a futur amb projeccions de dades, relacionant les polítiques de cooperació de diferents actors, i vetllant per la coherència de polítiques);
- **Capacitar als agents de cooperació** en construcció de pau i perspectiva de sensibilitat al conflicte;
- **Incorporar criteris de construcció de pau i sensibilitat al conflicte** en els instruments de cooperació de les administracions.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Recerca realitzada per:

Míriam Acebillo Baqué (IGOP- INGENIO (CSIC-UPV))
Cécile Barbeito Thonon (ECP)
Eva Østergaard-Nielsen (IGOP)

Projecte impulsat per:

Amb el suport de:

Sistema de vigilancia de enfermedades alimentarias en comunidades de economía de subsistencia

FAS

Fundació
Autònoma
Solidària UAB

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

ISGlobal

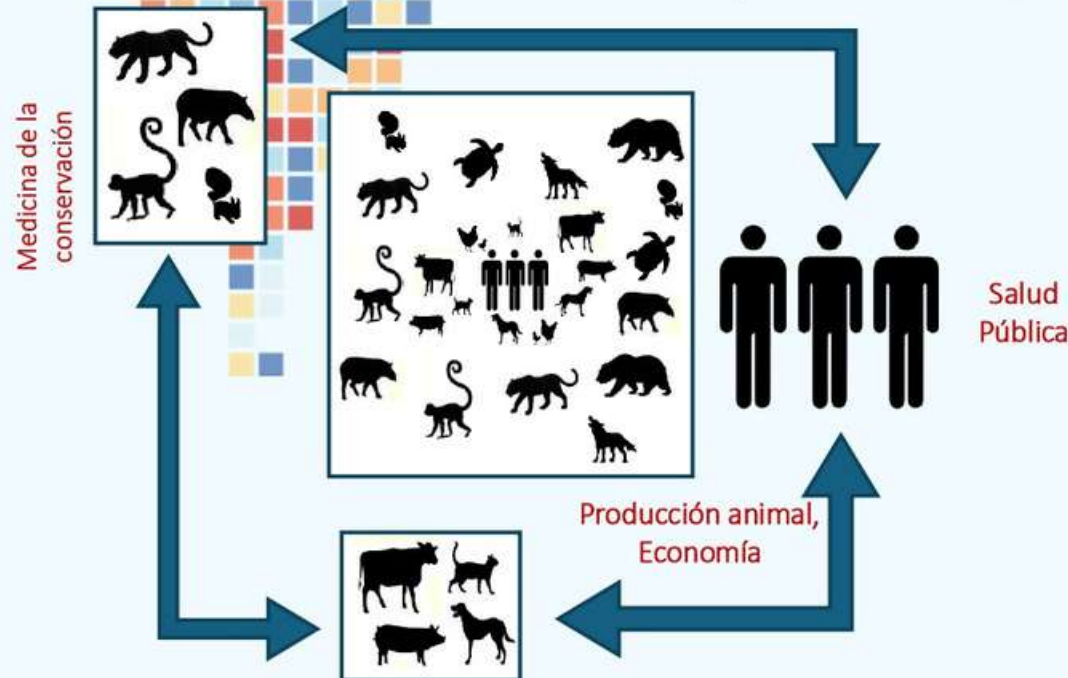
Pedro Mayor, Guillermo Ros, Sara Soto, Pedro Pérez,
Daniel Montes, Julia E. Fa, Richard Bodmer

Fundamazonia

CIFOR

PERSPECTIVA

Salud Planetaria: Perspectiva integral NO-Antropocéntrica del planeta que considera como eje fundamental la interdependencia de actores, donde **todo es actor**

Actores
Relaciones
Sentipensar

DIMENSIÓN ESPACIO-TEMPORAL

Programa de largo recorrido (2005-25).
Desde la realidad local **Amazonía** a la práctica local de **bosques tropicales**

Economías neoliberales vs. de subsistencia. Regiones **olvidadas**,
Sociedades **olvidadas**,
enfermedades **olvidadas**

OBJETIVO

Enfermedades alimentarias

2010 (OMS): **420 000 muertes + 33 millones**
de años de vida "perdidos"

Reducir riesgos de salud pública que plantea el consumo de carne silvestre en el trópico

Palabras clave: caza de subsistencia, soberanía alimentaria, nutrición, enfermedades, comunidades indígenas y rurales, enfoque sociocultural, formas de vida, gobernanza, fortalecimiento de la mujer, bosques tropicales, perspectiva holística y animista del cosmos

ESTRATEGIA LOCAL

Investigación: Patógenos

Colecta comunal participativa

Contaminación ambiental

Diagnóstico patógenos y enfermedades

Investigación: Comportamientos

Registros de caza

Sostenibilidad caza

Encuestas a actores

Capacitación local

Profesionales locales, multidisciplinar

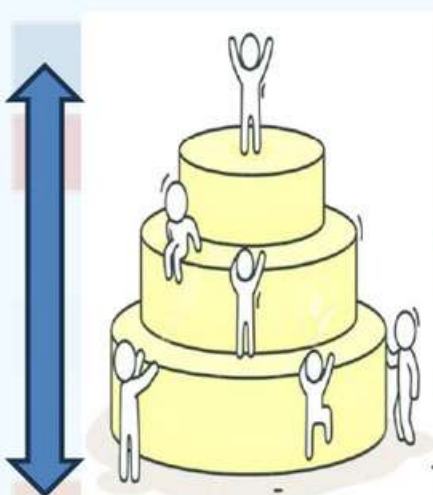
Necropsia comunal participativa

Manual de Inspección Sanitaria

ESTRATEGIA NACIONAL Y REGIONAL

Organización CIMFAUNA (América Latina)
Congresos inclusivos, horizontales con todos los actores
(comunidades, locales, academia, técnicos, estado).
Fortalecimiento de la Gobernanza **local** y de la **mujer**

Aprender
haciendo

Comunicación
horizontal
multiplicadora

Universitats participants:

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Universitat
de Girona

Universitat de Lleida
Cooperació i Solidaritat

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

ULC
barcelona

UOC
Universitat Oberta
de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

upf.
Universitat Pompeu Fabra
Barcelona

UNIVERSITAT
RAMON
LLULL

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Amb la col·laboració de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

UNIACTI

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

PDI: Lana Kovačević Kuč
Universitat de Lleida

- BATUCADA a GAMBASSE - Projecte musical comunitari de transformació social

Disseny d'instruments
i reconeixement

Temàtica del projecte:
DRETS HUMANS: defensa i promoció

Objectiu GENERAL:

Explorar com la **MÚSICA** pot servir com a conducede per a la **innovació** i la **transformació social** i com pot inculcar l'**apoderament de les dones**, els **valors educatius** i la importància de l'**educació** en una comunitat amb un alt percentatge d'analfabetització (Gambasse, Guinea-Bissau).

Objectius ESPECÍFICS:

- ✓ Avaluar els efectes transformadors del compromís comunitari basat en la música sobre la igualtat de gènere.
- ✓ Avaluar la contribució del projecte de música comunitària en un context on la música es converteix en una innovació educativa.

PERSPECTIVA DE GÈNERE:

- **Igualtat** de nens i nenes participants (n=21) a la batucada
- Fomentar la **igualtat de gènere** (ODS N°5) a través d'una formació musical de batucada
- Prioritzar la **igualtat en l'educació** i la **inclusió** (ODS N°4)
- **Transformació social** mitjançant la música: perspectiva de gènere

INNOVACIÓ i DRETS HUMANS:

- Batucada amb **materials reciclats** (R+R+R)
- **Música: llenguatge universal** i eina **innovadora** en un context amb una alta analfabetització
- Dret a l'**educació**, **igualtat de gènere** i **reducció de les desigualtats** (ODS N°10)

REPTES i SOLUCIONS:

- Incloure el **reciclatge** i la **música** com a recurs educatiu
- Fomentar la **música** i els **valors educatius** com a eina d'**inclusió** i **llenguatge** dins de l'àmbit escolar africà (ODS N°4 i 16)
- **Igualtat de gènere**: transformació social a través de la música

TREBALL EN XARXA:

- Finançament del **Departament de Cooperació i Solidaritat** de la UdL
- Col·laboració activa amb l'**ONG SILO** (Camí pel desenvolupament dels nens/es de Guinea-Bissau)

Objectius de Desenvolupament Sostenible (UNESCO, 2017), d'aquest projecte:

Referències:

UNESCO, (2017). *Education for Sustainable Development Goals, Learning Objectives*. Unesco. Recuperat el 18 de febrer de 2025 de <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444.locale=es>

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

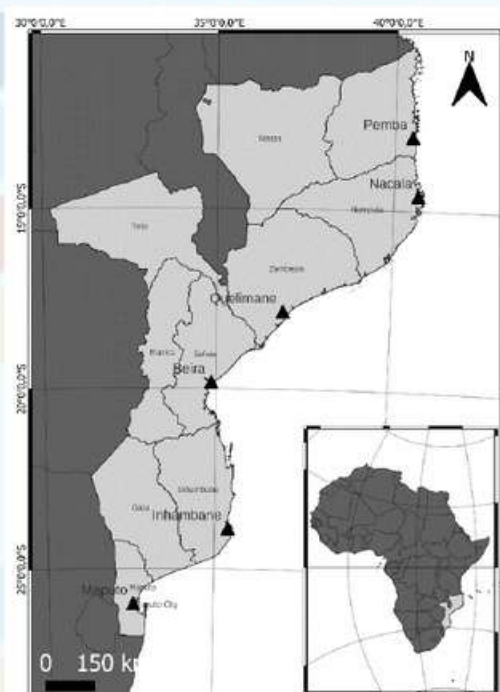
Cooperació interuniversitària en Ciències Marines entre la UPC i la UniSave (Moçambic): Foment del Desenvolupament Sostenible de les Zones Costaneres i Millora de la Resiliència de les Comunitats davant dels Riscos Oceans

Eva Pavo-Fernández

INTRODUCCIÓ

Les regions costaneres de Moçambic enfronten reptes significatius per als perills oceanogràfics exacerbats pel canvi climàtic, que amenacen els ecosistemes i les comunitats dependents dels recursos marins. La cooperació interuniversitària en ciències marines entre la UPC-BarcelonaTech i la Universidade Save de Moçambic s'erigeix com una eina clau per promoure el desenvolupament sostenible i reforçar la resiliència comunitària mitjançant la investigació, l'educació i la divulgació conjuntes.

Des del 2017, la col·laboració s'ha centrat en quatre àrees: 1) suport docent i TIC, 2) recerca i transferència tecnològica, 3) equipament científic DIY, i 4) formació i empoderament social. Entre els resultats destaca la publicació del primer Atlas de Caracterització Geomòrfica i Vulnerabilitat Costanera, una eina clau per a la gestió costanera accessible a institucions locals i ONG.

Figura 1. Mapa d'ubicació de Moçambic, els triangles negres representen les principals ciutats costaneres.

RESULTATS

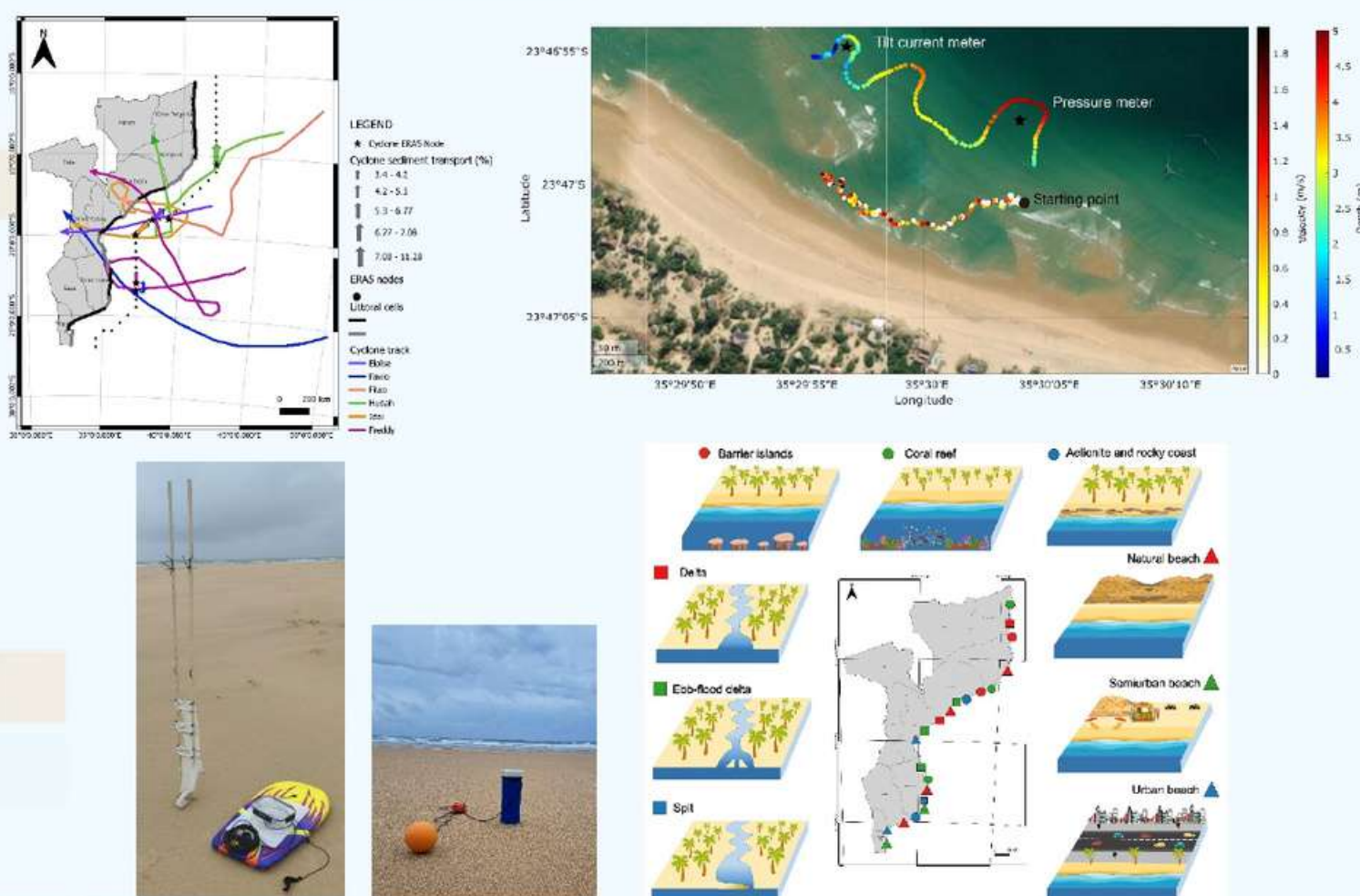

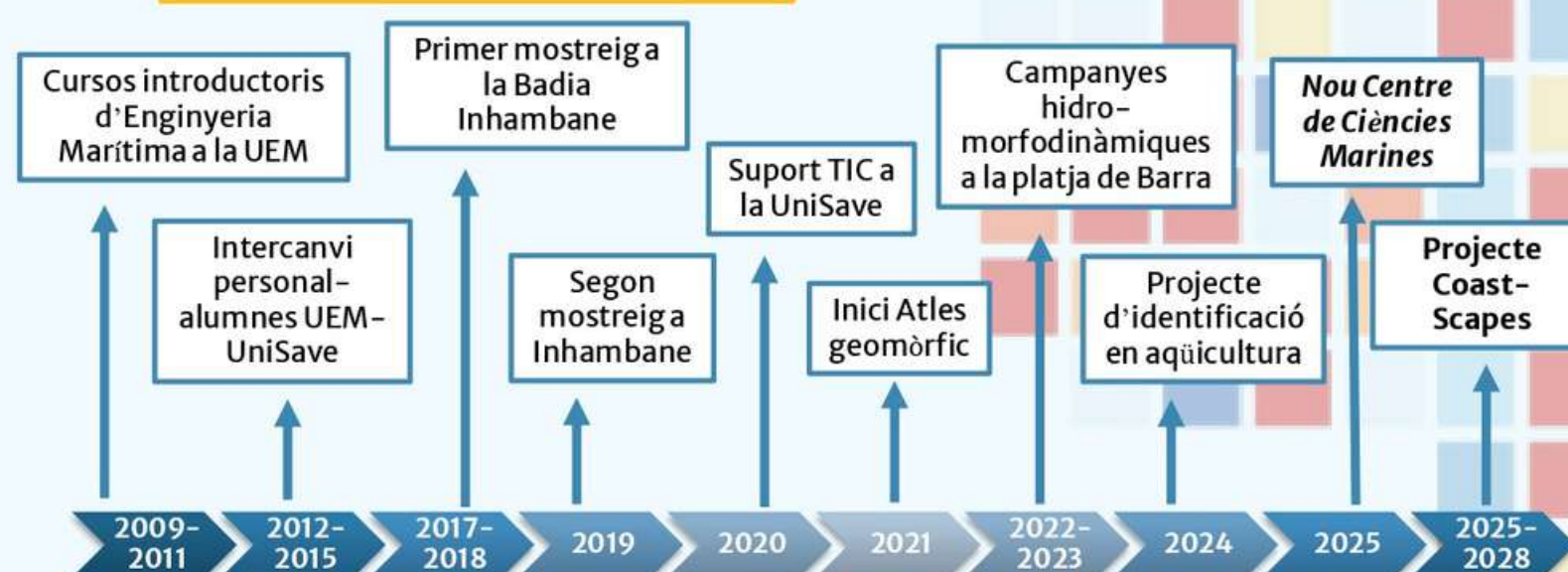
Figura 2. (Superior esquerra) Trajectòria dels ciclons i transport de sediment associat (Superior dreta) Batimetria i trajectòria de boia lagrangiana a la platja de Barra (Inferior esquerra) Aparells DIY utilitzats a les campanyes (Inferior dreta) Arquetips identificats a la costa de Moçambic (Pavo-Fernández et al., submitted)

ÀREA D'ESTUDI

Moçambic té:

- 2700 km de costa
- Manca de planificació i coneixement del medi marí
- Alta vulnerabilitat a l'erosió costanera, inundacions i esdeveniments extrems (ciclons)
- Hàbitats amb alt valor econòmic i font d'ingressos
- Absència d'una xarxa de seguiment sistemàtic
- Risc de desenvolupament d'infraestructures d'alt-impacte costaner

COL·LABORACIÓ

CONCLUSIONS

Els esforços col·laboratius han facilitat avenços en diverses àrees de treball proposades. No obstant això, s'ha determinat a nivell operatiu que és imprescindible establir un centre de recerca independent. Un centre d'aquest tipus en ciències marines augmentaria la visibilitat de les activitats, ampliaria la influència científica i acadèmica en la societat i incrementaria la participació de personal i projectes. Està previst que aquest centre es posi en marxa l'any 2025.

COL·LABORADORS

Gorka Solana (UniSave), Manel Grifoll (UPC-BarcelonaTech), Joan Puigdefàbregas (Tremar.cat, UPC-BarcelonaTech), Vicente Gracia (UPC-BarcelonaTech), Benjamí Calvillo (UPC-BarcelonaTech), Manuel Espino (UPC-BarcelonaTech), Crisálita Funes (UniSave), Agustín Sánchez-Arcilla (UPC-BarcelonaTech), Oswaldo Lopez (INNOVA-Oceanografia Litoral), Abrange Alberto Mavimbele (UniSave), Lourdes Reig (UPC-BarcelonaTech), Jordi Casademont (UPC-BarcelonaTech), Ingrid Masalo (UPC-BarcelonaTech), Cristina Viola (UEM), Tiago C. Oliveira (CTBTO), Jaime Palalane (World Bank), Jaume Piera (ICM-CSIC), Jorge Guillén (ICM-CSIC).

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

COOPERACIÓ a la Facultat d'Infermeria de la UdG

Salut global

Bosch-Farré Cristina, Baltasar-Bagué Alícia, Bonmatí-Tomàs Anna,

Projecte Chajinel (Girona) i Infància en Risc (Totonicapán – Guatemala)

⌚ Des del CA 2020-21 fins a l'actualitat

👥 Escola Infermeria Quetzaltenango (Universidad San Carlos); ONG Harmonia; Fundació Resilis; FI UdG

📁 Estada infermer/a docent de Guatemala (han vingut 5 persones) de 3 mesos a Girona (rotació institucions sanitàries, sensibilització centres cívics, rotació facultat per conèixer metodologies docents). 2-3 estudiants de 4rt fan pràctiques a Guatemala i participen projecte de cooperació prevenció de la malnutrició Infantil (9 estudiants)

“Yo sí puedo” Nicaragua

⌚ Des del 2002 - 2008

👥 Xarxa universitària 12 universitats catalanes i de l'Estat espanyol

📁 Coordinar i col·laborar en el projecte d'alfabetització a Nicaragua a través del programa educatiu popular “Yo sí puedo” i col·laborar amb colectivo de Mujeres de Matagalpa

Projecte Bluefields (Nicaragua)

⌚ Des del CA 2017-18 fins al CA 20-21

👥 IAS, Fundació Drissa; Comunitat terapèutica del Maresme, FI UdG

📁 Estada bilateral d'estudiants d'infermeria al CAPS (Centre d'Atenció psicosocial); Exposició de fotos projecte Bluefields; Suport al CAPS de Bluefields

Projecte ACAPS (Camps refugiats saharuís)

⌚ Des del CA 2019-20 fins a l'actualitat

👥 ACAPS; FI UdG

📁 Pràcticum cooperació estudiants d'infermeria (6 estudiants) i Suport comissió accions salut que du a terme ACAPS Girona

Projecte Kribi - Camerun

⌚ Del CA 2017-18 a 22-23

👥 InsolÀfrica, FI UdG

📁 “Construcció nova biblioteca a l'Escola d'Infermeria de Kribi-Camerun (material i tecnologia per consulta bibliogràfica especialitzada i ús bases de dades d'internet). Pràctiques 8 estudiants i estades professorat PTGA formació metodologies innovació docent

Escola infermeria de Ruli (Ruanda)

⌚ El 2006 i CA 2023-24 fins a l'actualitat

👥 Escola infermera Ruli (Ruanda) i FI

📁 Adaptar pla estudis d'infermeria. Suport en l'acreditació dels estudis

Cooperació
universitària al
Desenvolupament
com a:

- Transferència de coneixements
- Compartir experiències en els àmbits de la docència, de la recerca i de la salut
- Donar suport a les propostes i/o necessitats de les contraparts
- Sensibilitzar i conscienciar a la comunitat universitària per a un món més just (ODS)
- Apoderar a les persones amb una mirada crítica i compromesa per ser motor de canvi en la pròpia realitat i context

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Pedagogías de refugio: aprendizajes con estudiantes refugiados universitarios

Costa-Abós, S. Jerez Paredero, C.

INTRODUCCIÓN

Presentamos el caso: Universidad de Barcelona, Coordinado por la *Fundación Solidaridad UB*, que ha incorporado el *Programa de apoyo a personas refugiadas y personas provenientes de zonas de conflicto*, circunscrito en el ODS 4: *Garantizar una educación inclusiva, equitativa y de calidad y promover oportunidades de aprendizaje durante toda la vida para todos*.

OBJETIVO

SIGNIFICADOS PRODUCIDOS POR LOS ESTUDIANTES REFUGIADOS DE SU EXPERIENCIA

MATERIAL Y MÉTODOS

Diseño. Estudio de perspectiva cualitativa, se utilizan estrategias de inspiración etnográfica posmoderna, de los Estudios Culturales/Foucaultianos.

Ámbito y población de estudio. La elección de los estudiantes refugiados en la investigación se ha basado en el muestreo por conveniencia.

Recogida de datos. La técnica de investigación utilizada es la entrevista narrativa individual, en profundidad. Además de su grabación para la posterior codificación y análisis conjunto.

Análisis de datos. Los discursos producidos han sido analizados desde la teorización Foucaultiana. Se realizaron mapeos discursivos a través de la construcción de unidades analíticas.

RESULTADOS

- Entrevistas realizadas entre junio y agosto 2022
- Técnica de muestreo: "por conveniencia"
- Total de entrevistados: 8 (4 Q y 4 Ø) de entre 23 y 30 años
- Orígenes: Siria, Afganistán
- Plazas ofertadas: 15 cada año
- Cobertura de la ayuda a estudiantes refugiados

Categorías de análisis

Situación previa de emigrar: conflictos políticos/bélicos, conocimiento del programa

Percepciones a su llegada a España (BCN)

Diferencias culturales / (in)tolerancia

Inserción como estudiantes en la UB: tipo de estudios, barreras y potencialidades, proyectos futuros

CONCLUSIONES

Se espera que los resultados de la investigación, además de los beneficios indirectos para los participantes, puedan apoyar en la preparación de futuras convocatorias de ayudas para la promoción del acceso a la educación superior de estudiantes en situación de refugio, así como temas relacionados con el aprendizaje, la permanencia y la participación en la universidad de estudiantes en situación de refugio.

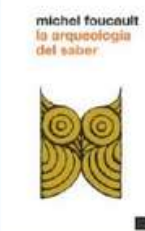
Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

BIBLIOGRAFIA

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Bona governança i participació ciutadana per a una ciutat sostenible a Richard Toll - Senegal

Programa executat per a la agrupació de les universitats de Barcelona (UB) et de Girona (UdG), en col·laboració amb el Ajuntament de Richard Toll (RT), l'Agència Regional de Desenvolupament de Saint Louis (ARD-SL), la Fundació MÓN3-Senegal i la Universitat Gaston Berger (UGB)

Finançament de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)

Durada: 34 mesos – inici al 1 de gener 2023 i data prevista de finalització 30 de octubre 2025

Pressupost total: 884.880 euros – subvenció ACCD: 832.089 euros

Objectius

General: Promoure la bona governança, reforçant les capacitats de tots els actors i actrius implicades, per a garantir un entorn saludable a la ciutadania de Richard Toll i l'exercici del seu dret a la ciutat

Específic: Reforçar les capacitats de la població titular de drets i d'obligacions en l'àmbit local i desenvolupar la bona governança per a assegurar l'exercici del dret humà a la participació i aconseguir una ciutat sostenible, inclusiva, equitativa i resilient, fomentant la participació de les dones i de la població jove, i incrementant l'intercanvi entre les universitats catalanes i senegaleses.

la bona governança

Les persones electes estan millor capacitades i la ciutadania exerceix el seu dret a participar en la política local

- Creació dels consells de barri
- Acompanyament de la comissió fiscal local
- Visites d'intercanvi per compartir polítiques públiques locals amb perspectiva de gènere i canvi climàtic

participació i gestió residus

Augmentat el diàleg i la concertació entre el consell municipal i els consells de barri en la política de gestió dels residus sòlids urbans

- Acompanyament de les comissions municipals
- Definició dels Plans de Desenvolupament de Barri
- Campanya de sensibilització sobre la gestió dels residus solguts urbans
- Construccions de latrines escoliars

qualitat de l'aigua

Millora dels coneixements sobre la gestió sostenible dels recursos hídrics a Richard Toll a través de la cooperació interuniversitària

- Posada en marxa d'un laboratori d'anàlisi d'aigua al Nord de Senegal a l'UGB
- Diagnosi sobre la situació del sanejament urbà i industrial de Richard Toll i caracterització de la qualitat de les principals masses d'aigua de la zona
- Difusió, sensibilització i enfortiment de les relacions

Aquest programa està alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible 6 i 11

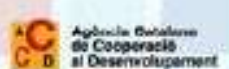

enllaci reportatge d'accions dels consells de barri

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Adequació agronòmica de la finca Altos de la Caobita (Barrera, Rep. Dominicana)

Participants: Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)

Contrapart: ONG Sendera

Situació existent i problemàtica

En els últims anys, la República Dominicana s'ha convertit en un dels països amb major expansió econòmica d'Amèrica Llatina i el Carib. No obstant, aquest comportament econòmic no s'ha traduït en millores en la distribució de la riquesa. Les desigualtats encara persisteixen i la pobresa afecta el 23,4% de la població general, sent més gran en les zones rurals.

El municipi de Barrera, situat al sud-oest de la República Dominicana (**Figura 1**), està catalogat com un dels més pobres del país. En ell, l'ONG Sendera ha desenvolupat un projecte de turisme sostenible creant un eco-hotel on hi treballa població local i oferint allotjament i restauració per al turisme del país. La finca disposa d'1 Ha de terreny agrícola que està semi-abandonat. L'hotel compra els subministres d'aliments a la capital, Àzua, situada a 30 minuts en cotxe.

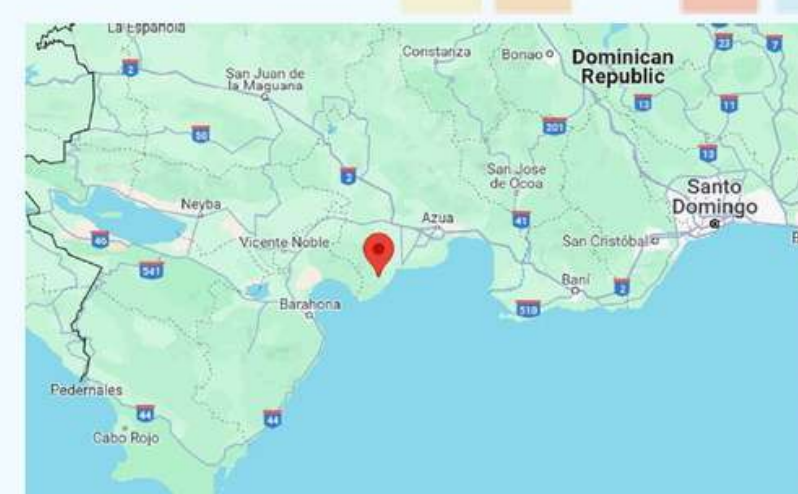

Fig 1. Ubicació de Altos de la Caobita.

Objectius

Posar en producció agrícola la finca Altos de la Caobita. En concret:

- Fer el disseny de les parcel·les agrícoles amb els cultius, amb una part destinada a producció hortícola i una altra a fruiters.
- Revisar i restaurar el sistema de reg existent, molt malmès per manca de manteniment.
- Subministrar aliments a l'hotel, reduint els desplaçaments a la capital.
- Fer una explotació que pugui ser de referència per als petits agricultors locals.

Resultats

Activitats realitzades

- Realització de l'amidament de la finca.
- Revisió de l'estat del sistema de reg.
- Zonificació i assignació de cultius a la finca (**Fig 2**).
 - A:** arbusts productius (plàtans i les seves varietats).
 - B:** Arbusts productius (raïm de taula, papaia, pitaya).
 - C:** Fruiters perennes (cítrics, guanàbana, guaiaba, mango).
 - D:** Horta (diferents hortalisses).
- Visites a productors de la zona (vinya, pitaya, plàtan, coco nan).
- Realització del document "projecte agronòmic".

Perspectives

- Futura visita per engegar l'execució del projecte agronòmic in situ.
- Realització del TFG "Adequació agronòmica de la finca Altos de la Caobita".

Fig 2. Distribució de cultius i superfícies proposades per a la finca.

Universitats participants:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

SOMRIURES SENSE FRONTERES: LA UIC I EL SEU COMPROMÍS GLOBAL

DR. LLUÍS GINER, DR. IGNACIO MACPHERSON, DRA. JUDITH ROGER Y OLGA MIRALLES

UIC
barcelona

UNIVERSITAT
INTERNACIONAL DE
CATALUNYA

INTRODUCCIÓ

La Universitat Internacional de Catalunya (UIC) ha impulsat recentment, dins del seu ampli ventall d'accions socials que es fan desde els inicis, dos projectes innovadors. Estan orientats a la salut global amb un fort component d'odontologia social, destinats a comunitats vulnerables a **Melilla** i **Madagascar**. Aquests projectes, enmarcats dins dels eixos del **Pla Director de la Cooperació Catalana 2023-2026**, promouen l'accés equitatiu a serveis sanitaris de qualitat i es fonamenten en els principis de la innovació, el respecte als drets humans i la perspectiva de gènere.

ENFOCAMENT

El projecte a **Madagascar** es centra en millorar l'accés als serveis d'odontologia social per a comunitats vulnerables i aïllades, focalitzant-se en nens i nenes d'edat escolar. Parteix d'un enfocament multidisciplinari on s'instrueix als escolars a l'ús del raspall de dents fins a tractaments odontològics com extraccions i obturacions.

I el projecte **Melilla** està centrat en varies accions. Per una banda, oferir a les persones immigrants acollides en el CETI (centre d'integració d'inmigrants) tractaments de tot tipus per combatre les patologies i problemes de salut oral. I per altra banda, acudint a centres d'acollida de menors de Melilla per promoure la salut oral, fent tallers d'explicació i aplicació de fluor als nens.

IGUALTAT DE GÈNERE I DRETS HUMANS

Tant a **Madagascar** com a **Melilla**, es va garantir una atenció equitativa, basant-se en la perspectiva de gènere i els drets humans. Tothom va ser tractat en les mateixes condicions, independentment del gènere, l'edat o la situació socioeconòmica, assegurant així un accés just i sense discriminacions. A més, es va treballar per conscienciar la població sobre la importància de la salut bucodental com un dret fonamental, promovent hàbits saludables i fomentant la igualtat en l'accés a la prevenció i al tractament odontològic de qualitat.

REPTES

- Assolir un canvi en la salut oral de les persones de les comunitats vulnerables.
- Traspasar la barrera idiomàtica per fer arribar el missatge de la importància de la prevenció.
- Conscienciar la població de la importància de la higiene oral.
- Realitzar els possibles tractaments en condicions difícils i amb limitació de material.

TREBALL EN XARXA

Els projectes van comptar amb el suport de diversos col·laboradors que van facilitar recursos essencials. **Normon, Curaprox, Dentaïd**, la fundació **EduGascar** i els **voluntaris locals** van fer possible que la missió a **Madagascar** fos un èxit.

Tanmateix a **Melilla**, va ser possible gràcies a la **Fundació Luis Séiquer** que porta anys organitzant el projecte i en el qual ens va permetre col·laborar.

IMPACTE

L'impacte a **Madagascar** va aconseguir generar un efecte crida a la població. La gent de la zona es va assabentar que un grup de dentistes venia a tractar nens a les escoles locals i, al final del dia, ateníem pares, mares, tiets i amics dels nens i nenes que havíem visitat al matí.

A **Melilla** el projecte va arribar fins i tot als mitjans de comunicació. De manera que per a poc es vagi donant veu a la importància del tracte als més vulnerables.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Projecte de Cohort Infantil de Salut Visual a Terrassa

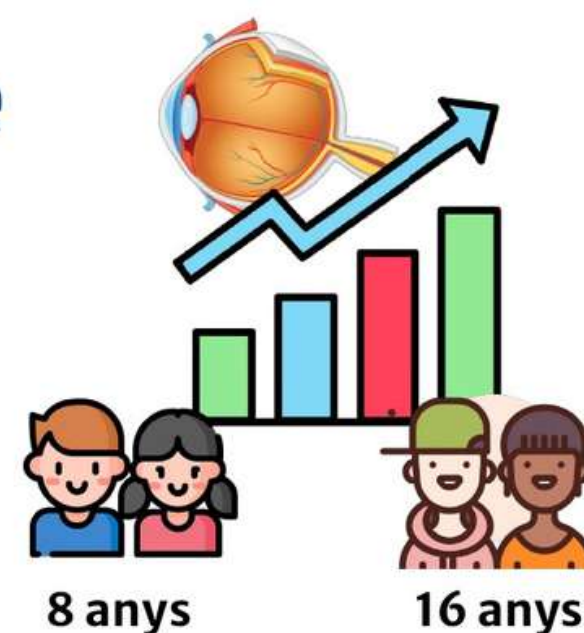
Núria Vila, Laura Guisasola, Mariam El Gharbi, Alba Galdón,
Núria Barceló, Munna Bagga, Neus Camps, Sara Medina

16 Escoles de Terrassa

9 categoritzades d'alta complexitat
(condició socioeconòmica baixa)

Estudi de seguiment longitudinal de salut ocular en 2.631 escolars de 8 a 16 anys pioner en el Sur d'Europa

★ Cribatge visual

Refracció, biometria ocular, binocularitat, acomodació i motilitat ocular

★ Qüestionari a les famílies

Factors de risc heritaris i d'estil de vida

★ Qüestionari als mestres

Rendiment acadèmic

RESULTATS

Nivell socioeconòmic i salut ocular¹

- ❖ El nivell socioeconòmic és un factor determinant en la salut ocular.
- ❖ Major prevalença de miopia en les escoles d'alta complexitat.

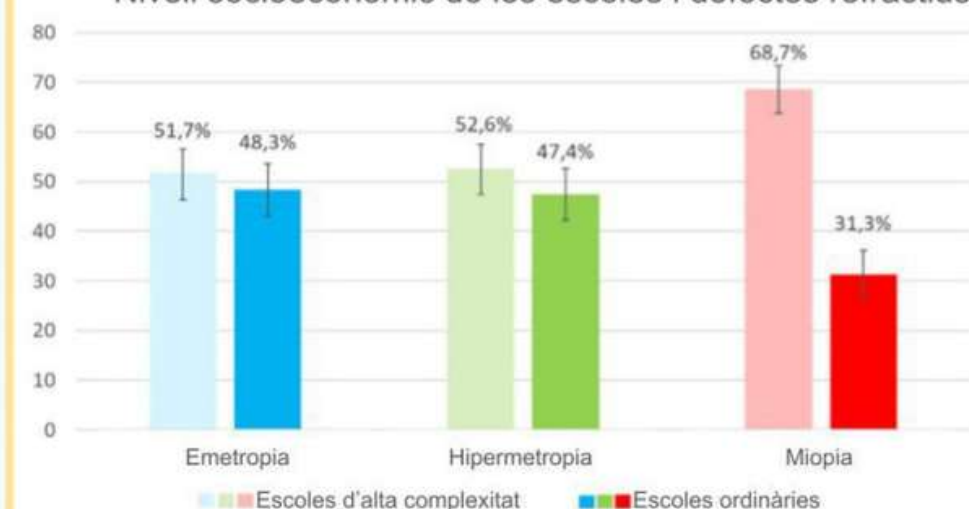
Defecte refractiu i condició econòmica²

- ❖ La majoria dels defectes refractius que requereixen correcció es donen en infants de famílies amb nivell socioeconòmic baix, subratllant així la seva rellevància en la salut visual.

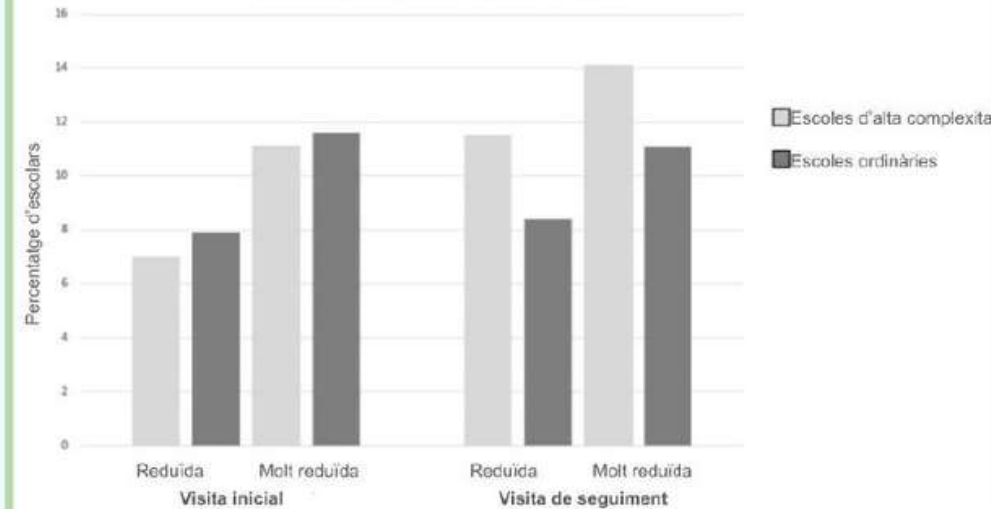
Factors sociodemogràfics³

- ❖ Les dimensions oculars varien segons el sexe i l'origen ètnic.
- ❖ Els nens tenen ulls més grans que les nenes, i els escolars no caucàsics presenten ulls més grans que els caucàsics, tot i compartir el mateix entorn de desenvolupament.

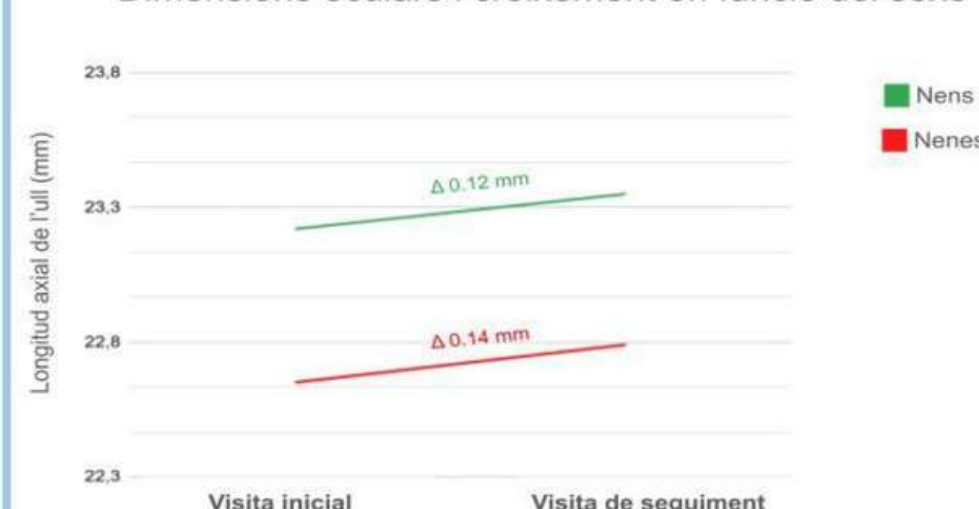
Nivell socioeconòmic de les escoles i defectes refractius

Quantitat de visió sense ulleres

Dimensions oculars i creixement en funció del sexe

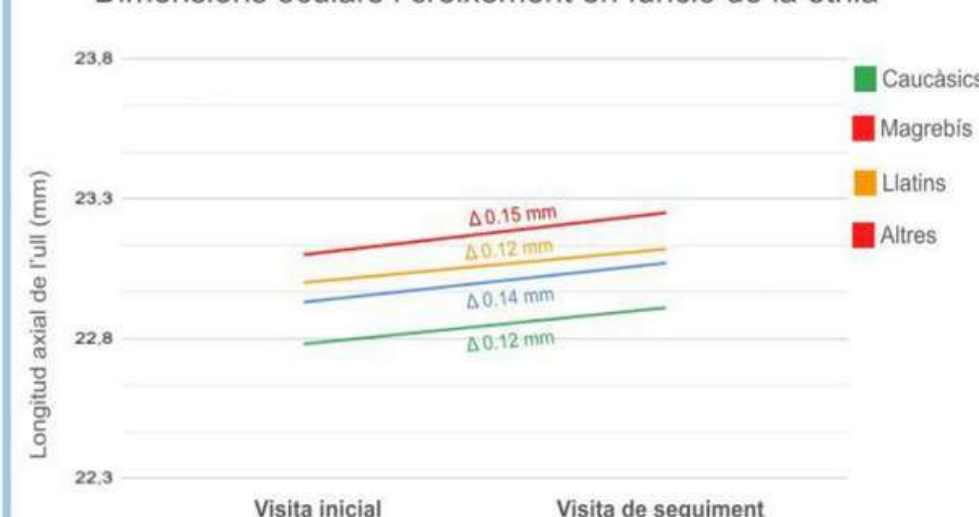

CONSORCI INTERNACIONAL CREAM-KIDS

- ★ Consorci constituït per 11 estudis de cohort infantil a nivell mundial
- ★ Generar interaccions entre diferents estudis sobre l'error refractiu i la miopia infantil al món.

Dimensions oculars i creixement en funció de la etnia

ARTÍCLES CIENTÍFICS

- Vila-Vidal N, Vinuel-Navarro V, Pérez-Corral J, Galdón A, Tomás N, Gonzalez E, Guisasola L. Relationship between socioeconomic status and myopia in school children: CISViT project. J Optom. 2024 Oct-Dec;17(4):100518. doi: 10.1016/j.optom.2024.100518
- Galdón A, Vila-Vidal N, El Gharbi M, Vinuela-Navarro V, Pérez-Corral J, Tomás N, Guisasola L. The Impact of Socioeconomic Status on Visual Acuity Changes in Schoolchildren: A One-Year Follow-Up. Children (Basel). 2024 Oct 9;11(10):1226. doi: 10.3390/children11101226
- El Gharbi M, Guisasola L, Galdón A, Vinuela-Navarro V, Pérez-Corral J, Tomás N, Vila-Vidal N. Ocular Biometry Distribution and One-Year Growth in Eight-Year-Old Southern European Schoolchildren Under the CISViT Project. Children (Basel). 2025 Feb 12(2): 221. doi: 10.3390/children12020221
- Aldaba M, Ochando P, Vila-Vidal N, Vinuela-Navarro V, Guisasola L, Perez-Corral J. Precision and agreement of axial length in paediatric population measured with MYAH and AL-Scan biometers. Clin Exp Optom. 2023 Nov 13;1-6. doi: 10.1080/08164622.2023.2277287

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Doctorando:

Daniel Cabezas López **email:** dcabezasl@uoc.edu **Web:** vitasglobal.org

Supervisores:

Documento
Prof. Enri Mor Pera
Universitat Oberta de Catalunya
Prof. José Luis Abdelnour-Nocera
University West of London

Programa:

Doctorado en Network and Information Technologies

Universidad:

Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

ompleto

Diseño de tecnologías de aprendizaje móvil para docentes en áreas rurales de países de ingresos bajos/medios (PIBM):

Investigación de doctorado desde un Enfoque en HCI4D (Human Computer Interaction for Development) y PD4D (Participative Design for Development)

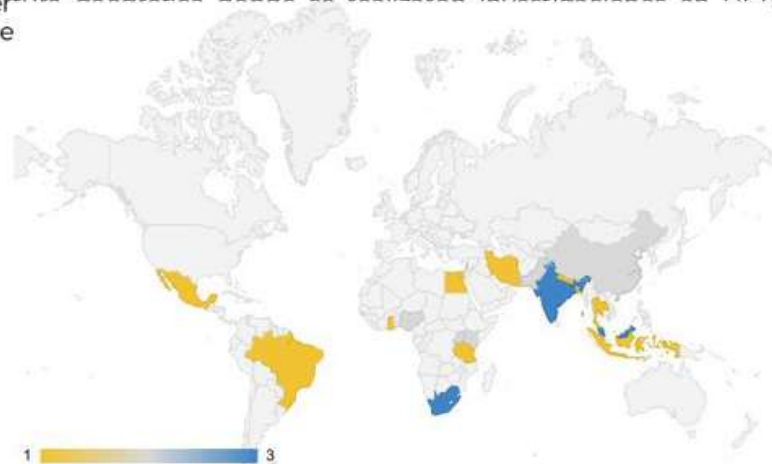
Introducción y Contexto

La crisis educativa global, agravada por el cierre de escuelas y la falta de recursos en áreas rurales, exige soluciones innovadoras para **combatir la pobreza de aprendizaje**. Diversos informes indican que, aunque la formación continua de docentes es clave para mejorar la educación, en estos contextos se enfrentan desafíos como la carencia de tecnología, recursos limitados y barreras culturales. Por ello, el proyecto busca validar un marco basado en HCI4D y Diseño Participativo que permita diseñar artefactos digitales de aprendizaje móvil, identificando herramientas y metodologías adaptadas a las comunidades de PIBM. Este enfoque, que utiliza la **metodología "design and creation"**, no solo se centra en la creación de prototipos, sino que también incluye una reflexión crítica y evaluación de impacto para asegurar que las **soluciones sean adaptables, escalables a diversos entornos y duraderas a lo largo del tiempo**. Este enfoque no solo genera evidencia empírica en contextos reales, como lo estamos haciendo en campos de refugiados en Tinduf, sino que también se plantea como una herramienta escalable y replicable en diversas culturas. Se espera que los resultados contribuyan a establecer políticas y prácticas educativas inclusivas y sostenibles, aportando buenas prácticas para futuras intervenciones y proyectos de cooperación internacional.

Estado del Arte

La revisión sistemática con metodología PRISMA, de la última década, muestra que la literatura en HCI4D para educación móvil se concentra principalmente en regiones del sur global, como África subsahariana, Asia oriental y Asia meridional, dejando vacíos en América Latina, el Medio Oriente y África del Norte. Los estudios predominan en enfoques cuantitativos (48%), seguidos por métodos mixtos (32%) y cualitativos (20%), lo que indica la necesidad de metodologías más flexibles para evaluar tanto el impacto tecnológico como el proceso de adopción en contextos con recursos limitados. Además, aunque la mayoría se centra en aplicaciones móviles y sistemas de gestión de aprendizaje, se observa un potencial inexplorado en áreas como LXP, inteligencia artificial y modelos de diseño adaptativos que consideren la diversidad cultural. En resumen, existe una clara urgencia de desarrollar un marco de diseño que integre la robustez metodológica de HCI4D con la inclusión de las dimensiones culturales y contextuales, para abordar de forma integral la formación continua de maestros en áreas rurales.

Cobertura geográfica donde se realizan investigaciones en HCI4D y PD4D para e

Pregunta de Investigación Principal

¿Qué características debería tener un marco de trabajo de diseño, que incluya procesos, herramientas, técnicas y principios en HCI4D, para crear artefactos digitales efectivos destinados a la formación continua de maestros de educación primaria en áreas remotas de países con ingresos bajos a medios?

Objetivos Específicos

- 01:** Identificar y analizar los procesos, principios y métodos de diseño de HCI4D y PD aplicados en contextos educativos rurales.
- 02:** Comprender las necesidades y el contexto socioeducativo de las comunidades rurales de PIBM.
- 03:** Identificar los elementos clave que optimicen las experiencias educativas a través de plataformas de m-learning.
- 04:** Definir y desarrollar un marco de trabajo integrador en HCI4D que combine PD y m-learning para la formación continua de docentes.
- 05:** Diseñar y desplegar artefactos digitales basados en el framework propuesto, evaluando su efectividad mediante pruebas piloto.
- 06:** Analizar el impacto de las intervenciones digitales en el desempeño educativo y en la formación profesional de los maestros.
- 07:** Evaluar el framework a partir de los resultados obtenidos en diferentes iteraciones y contextos.
- 08:** Documentar y reflexionar críticamente sobre el proceso de diseño, proponiendo mejoras y recomendaciones para futuras investigaciones.

Metodología de investigación

La metodología se basa en la estrategia "design and creation" (Oates, 2006), que combina la construcción y evaluación iterativa de artefactos digitales. Antes de diseñar, se profundiza en el contexto socioeconómico y cultural de las comunidades mediante estudios etnográficos, análisis de necesidades y participación activa (Diseño Participativo). El proceso se divide en seis fases iterativas:

- **Conciencia:** Identificar y comprender el problema a través de revisiones bibliográficas y estudios de campo.
- **Sugerencia:** Desarrollar modelos teóricos y un framework preliminar mediante talleres y prototipos conceptuales.
- **Estudio Piloto:** Implementar el framework en entornos reales (como en los campamentos de refugiados en Tinduf) para crear y probar artefactos digitales.

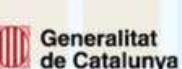
- **Evaluación:** Medir la efectividad e impacto de las soluciones usando métodos cualitativos y cuantitativos.
- **Recomendaciones:** Reflexionar críticamente y ajustar el framework basado en los hallazgos de la evaluación.
- **Conclusión:** Documentar todo el proceso y los resultados para la disertación.

Este enfoque permite no solo resolver problemas específicos, sino también generar conocimiento sobre prácticas de diseño inclusivas y escalables en contextos con recursos limitados.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

¹ Institute of Industrial and Control Engineering, Universitat Politècnica de Catalunya
² El Rebost. Xarxa d'Entitats de Distribució Social d'Aliments de Terrassa, Creu Roja Terrassa

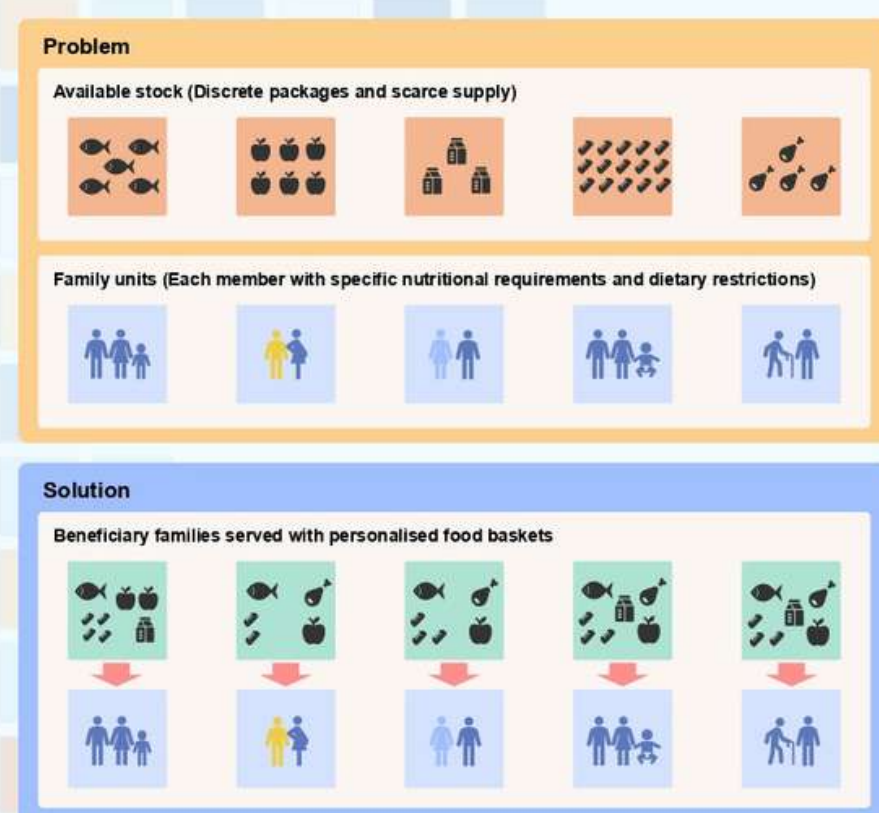
Optimizing Food Baskets in Food Pantries: Balancing Nutrition, Variety, and Equity

Pol Gil-Figuerola¹, Marc Juanpera¹, Albert Soler-Noguera², Laia Ferrer-Martí¹, Rafael Pastor¹

Introduction

Food banks pantries play a crucial role in addressing food insecurity by collecting and distributing food resources to vulnerable populations. However, addressing diverse nutritional needs and achieving fairness with limited food resources poses a significant challenge. Our research proposes a multi-objective mixed-integer linear programming model to optimize nutrition coverage, product variety, and distribution equity. Working with El Rebost, a food pantry in Terrassa, Spain, we developed a model that creates personalized food baskets, accommodating dietary restrictions and balancing multiple optimization objectives.

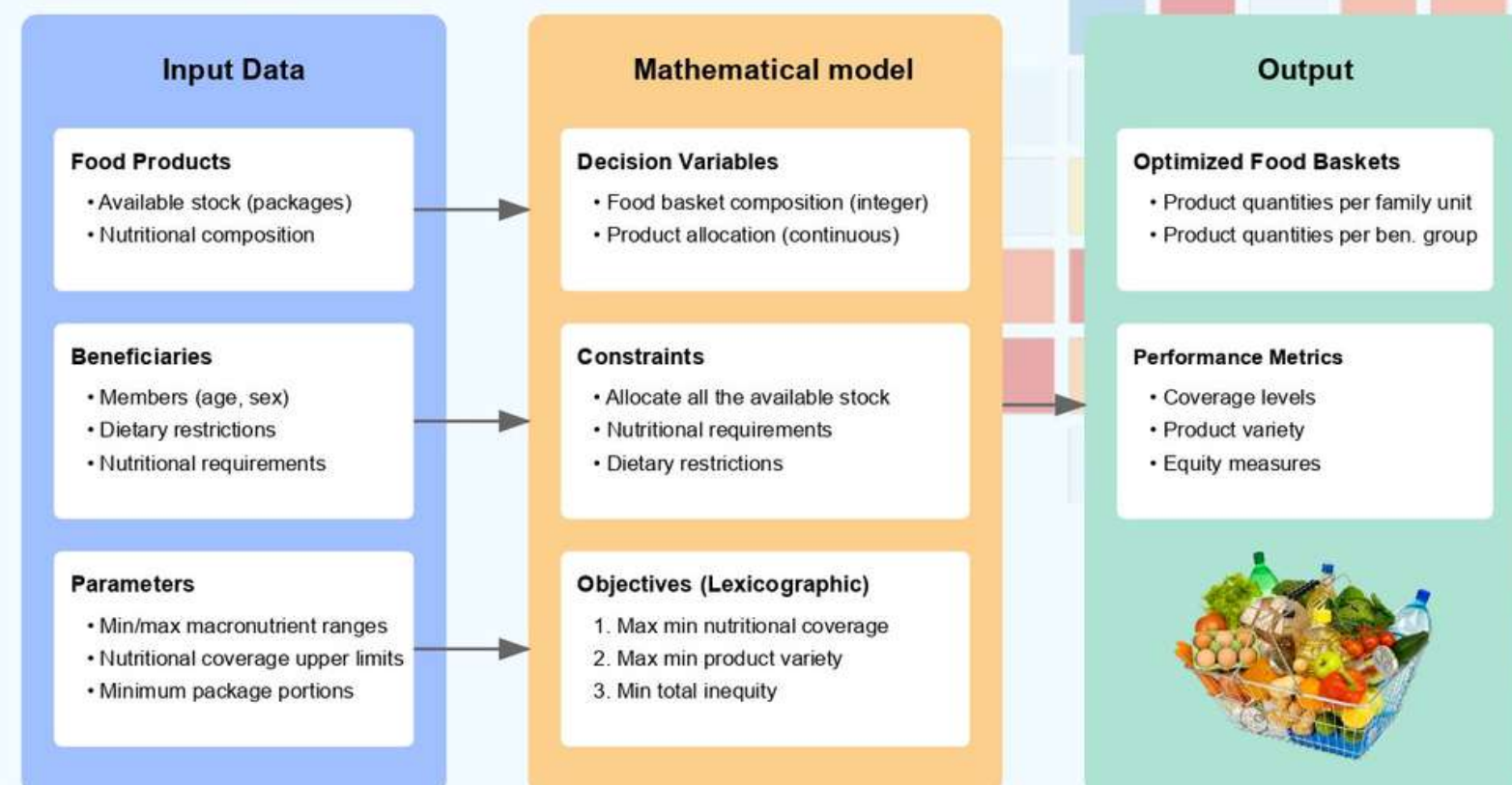
Problem description

Food pantries distribute limited and discrete food packages to families with diverse nutritional needs and dietary restrictions. Each family collects a food basket, a customized selection of food items.

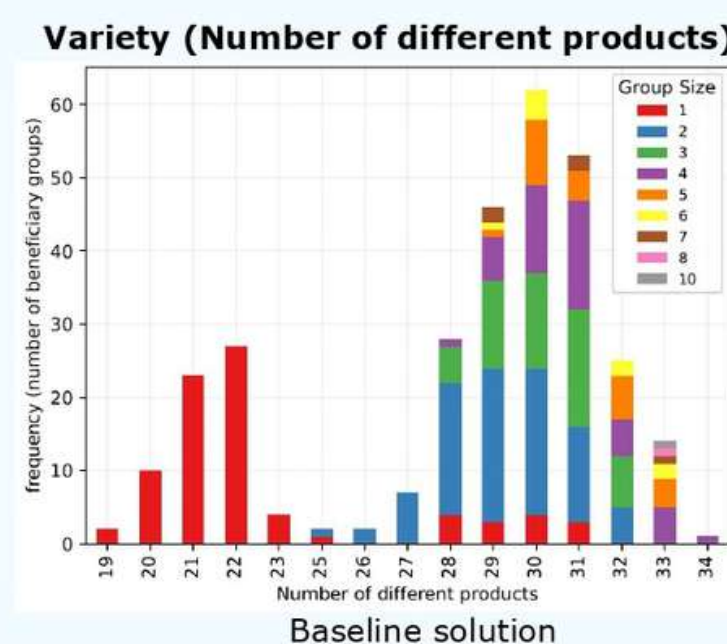
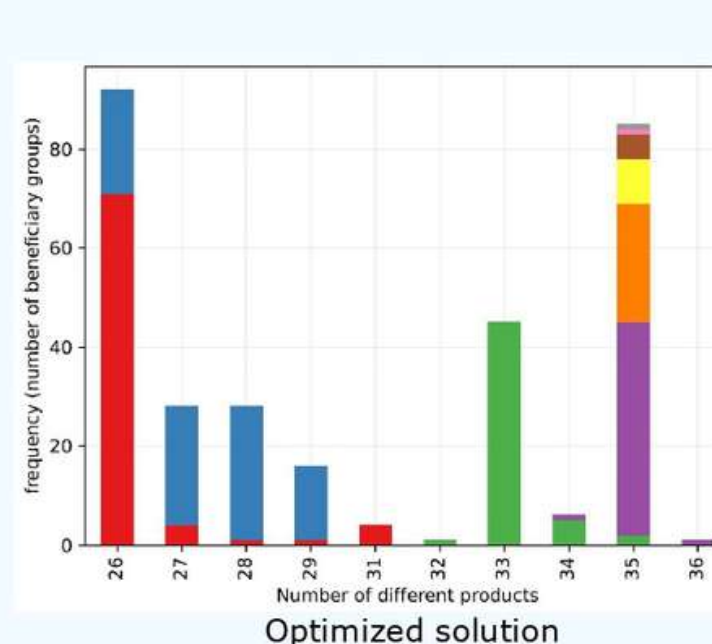
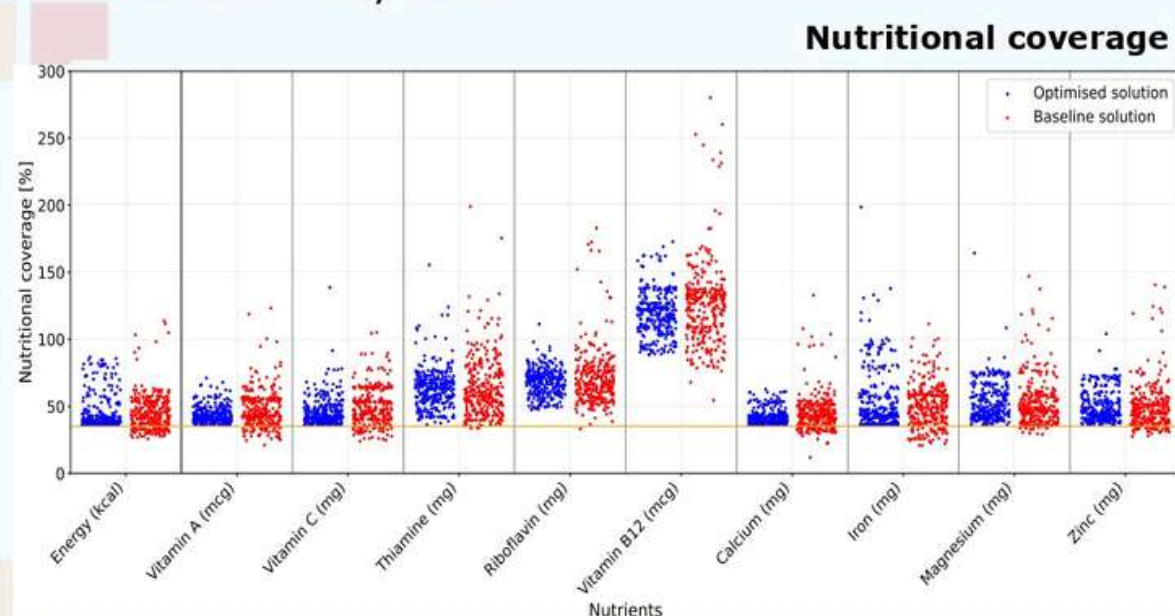
The solution procedure employs a MO-MILP model that optimizes three hierarchical objectives using relaxed lexicographic optimization. This approach balances nutritional coverage, product variety, and equity

Solution procedure

Results

The optimized solution provides more balanced nutrition across all nutrients, increasing minimum nutritional coverage by 119% compared to current practices at El Rebost. Food product variety improved by 17.1% on average, ensuring diverse food baskets for all families regardless of size or dietary restrictions.

Acknowledgements

This research was supported by the Department of Research and Universities of the Generalitat de Catalunya [pre-doctoral scholarship 2023 FI-1 00906] and by the Centre for Development Cooperation (CCD) of the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC-BarcelonaTech) [project numbers CCD2022-C001, CCD2023-B003].

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Instruments de Sensibilització, Formació, Recerca i Incidència per a la Defensa de drets de Dones i Pobles Indígenes, ISFRI-III Fase.

Duració: 01/03/2023-28/02/2026.

Financiació: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

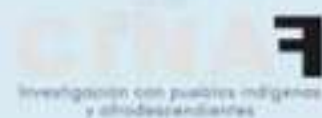
Investigadora Principal: Gemma Orobitg

Nº de investigadores: 3

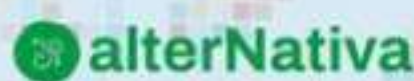
Referència: ACC184/22/000029

Import: 77.800 €

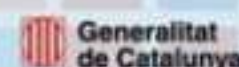
Organitza:

En col.laboració amb:

Amb el suport de:

Objectius

Acompanyar i sensibilitzar sobre els processos de transformació social dels pobles indígenes reflexionant conjuntament sobre els efectes a escala global del model hegemònic neoliberal i la vulneració de Drets fonamentals i col·lectius d'aquests pobles. Hem desenvolupat quatre tipus d'activitats.

1. Programa Inter-Saberes. Diálogos con pueblos indígenas

El programa Inter-Saberes promou el diàleg i l'intercanvi de coneixements entre artistes, acadèmics, activistes i especialistes indígenes d'Amèrica Llatina amb públics i experts d'Europa. El seu objectiu és crear un espai d'escolta i debat que abordi qüestions actuals, centrant-se en les experiències, perspectives i iniciatives dels pobles indígenes.

Resultats: 7 sessions de l'Inter-Saberes que han generat moltes sinèrgies. Les sessions 5^a, 6^a i 7^a s'han co-organitzat amb el CCCB dins les activitats paral·leles a l'exposició, Amazonies. El futur ancestral.

2. Programa Indi-Rec

Convocatòria anual d'ajuts a la mobilitat, gestionats des de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, per realitzar treballs de recerca en antropologia social sobre temes indígenes. Dos ajuts de 5000 euros per una estada de 3 mesos en la Modalitat Indi-Rec Doctorat i un ajut de 3000 euros per a una estada de 2 mesos en la modalitat Indi-Rec Màster.

Resultats: 2 alumnes becades de Màster i 3 alumnes becats de doctorat.

3. Projecte d'innovació docent: Etnografia, recursos audiovisuals i perspectives locals per l'estudi antropològic de les societats indígenes contemporànies

El projecte, aprovat per la UB, busca promoure l'estudi antropològic de les societats indígenes contemporànies a les universitats. Fomenta l'ús de Mirada Nativa, plataforma digital d'AlterNativa amb continguts audiovisuals creats per actors locals, i impulsa el treball de camp etnogràfic. A més, porta a l'aula intel·lectuals i savis indígenes per enriquir l'aprenentatge i la comprensió de les cultures natives.

Resultats: creació de materials per a la docència i l'ús del recursos per a l'elaboració dels treballs d'avaluació.

4. Elaboració de continguts per a la web MEDIOS INDIGENAS LAB

Com a tasca final de la beca IndiRec els estudiants becats elaboren el que hem anomenat EtnoReport sobre el tema d'investigació i/o l'actualitat dels pobles o comunitats on s'ha desenvolupat la recerca. mediosindigenas.ub.edu

Resultats: mediosindigenas.ub.edu/category/etnoreport/

Universitats participants:

Autoria: Gemma Orobitg i Gemma Celiueta, CINA-UB

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Sustainability assessment of low-tech digesters for biogas and biofertilizer production in Colombia

Marianna Garfi^{1*}, Liliana Castro², Mirko Cucina³, Kurt Ziegler-Rodríguez¹, Ivet Ferrer¹

¹Group of Environmental Engineering and Microbiology (GEMMA), Universitat Politècnica de Catalunya-BarcelonaTech (UPC), Spain

²Grupo INTERFASE, Universidad Industrial de Santander, Colombia

³National Research Council of Italy, Institute for Agricultural and Forest Systems in the Mediterranean, Perugia, Italy

marianna.garfi@upc.edu

Introduction and objectives

- In **Latin America**, around 16 million people **lack access to electricity** and more than 80 million people **do not have access to clean and modern energy** for cooking. In addition, rural households mainly rely on traditional fuels (firewood, coal) which is responsible for **respiratory disease and environmental impacts** due to indoor air pollution.
- In this context, **low-tech digester** is a promising technology to improve the standard of living of rural communities. It treats wastewater and organic waste (e.g. manure or food production waste) providing biogas (clean fuel) and digestate (biofertilizer) that can be reused in agriculture.
- The main objective of this project is to **improve and assess the environmental, social and economic benefits of low-tech digesters** by enhancing biogas production and digestate quality for its reuse in agriculture in rural areas of **Colombia**.

Fig. 1 Cooking with an unimproved cookstove

Fig. 2 Low-tech digester implemented in a small-scale farm

Activities and Results

- Evaluation of **low-tech digesters performance** implemented in small-scale farms treating organic waste (e.g. cattle manure, waste from cheese and coffee production)
- Characterization of **digestate** for its **agricultural reuse** and **soil recovery**
- Sustainability assessment** through the evaluation of the environmental, social and economic benefits of low-tech digesters using the Life Cycle Assessment methodology and definition of their contribution to the **Sustainable Development Goals**
- Development of an **internship program** for Bachelor, Master and PhD students.

Low-tech digesters have been proven to be a sustainable technology with environmental and socio-economic benefits that improve the standard of living of rural communities in Colombia

Fig. 3 Low-cost digesters implemented in Colombia and biogas cookstove

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Universitat de Girona

UNIVERSITAT DE LEIÐA
Cooperació i Solidaritat

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

ULC
barcelona

UOC
Universitat Oberta de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

upf
Universitat Pompeu Fabra Barcelona

UNIVERSITAT RAMON LLULL

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Amb la col·laboració de:

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Generalitat de Catalunya

UNIACTI

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH
Group of Environmental Engineering and Microbiology

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH
Centre de Cooperació per al Desenvolupament

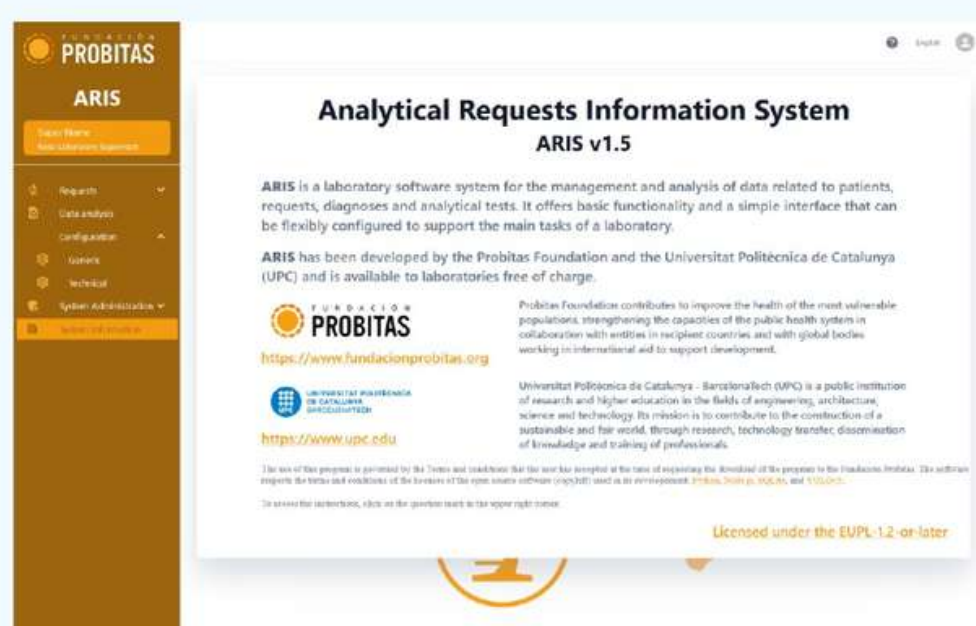
Universidad Industrial de Santander

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

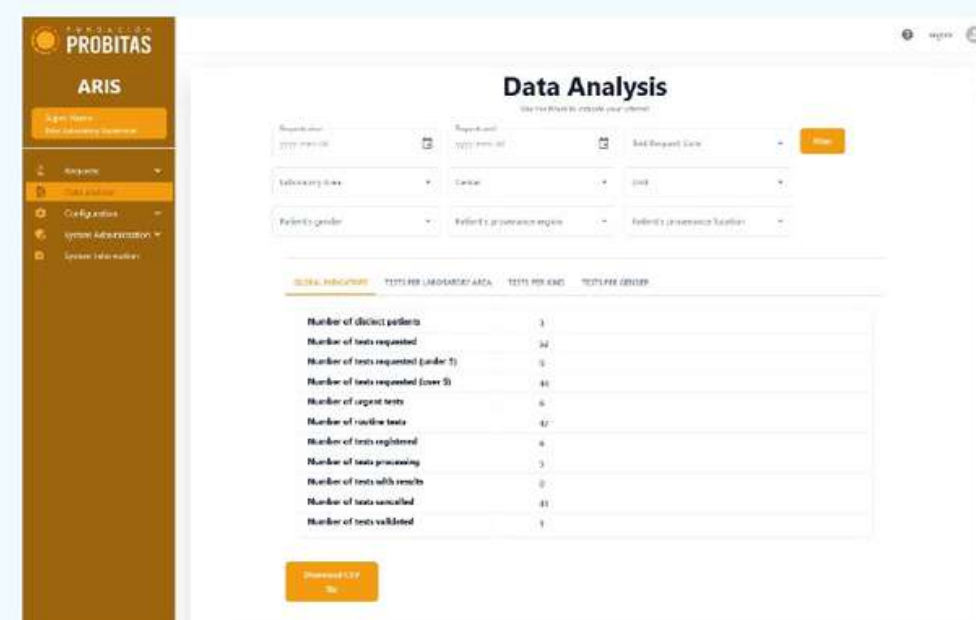
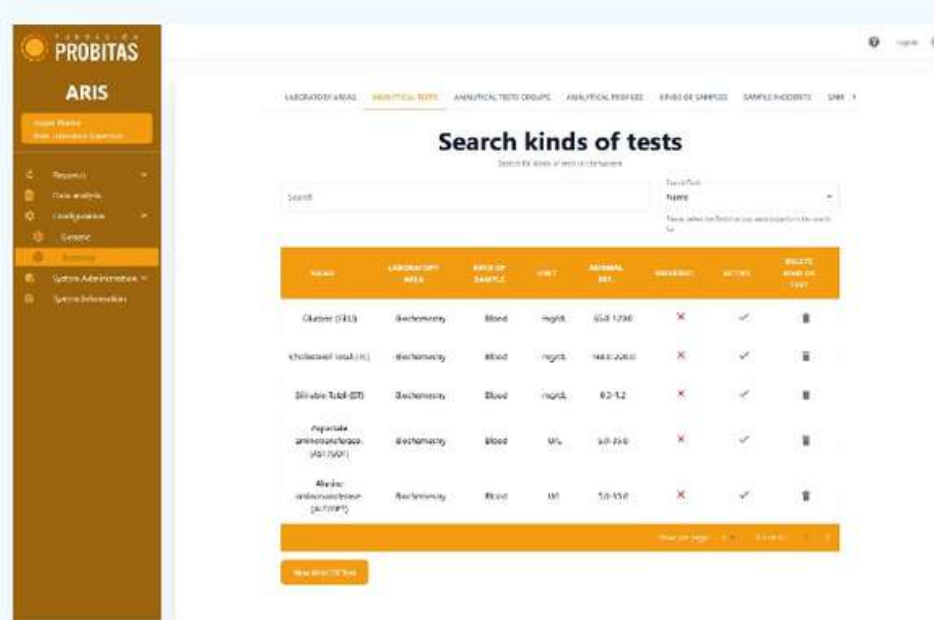
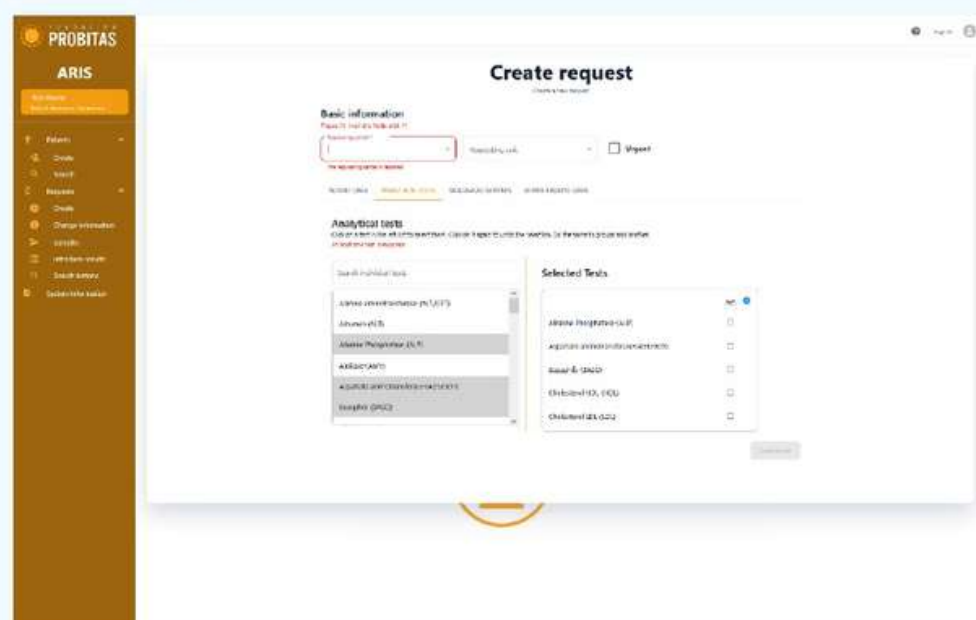
ARIS: SOFTWARE DE GESTIÓ DE LABORATORIS REMOTS

Alberto Abelló (UPC) , Mercé Bosch , Anna Veiga, Javier Zulueta (Fundació Probitas)

En estructures sanitàries aïllades en localitzacions remotes hi ha una manca de gestió de la informació en general i de les dades de laboratori de diagnòstic en particular. La UPC i la Fundació Probitas han desenvolupat el software ARIS que dona solució a aquest problema. L'ARIS permet la creació i el seguiment de pacients, la generació de peticions, afegir tants tipus d'analítiques com es vulgui, l'agrupació de dades per tipus permetent realitzar anàlisis epidemiològics, entre d'altres

L'ARIS no necessita connexió a internet, assegura confidencialitat de dades per encriptació, és configurable, es pot traduir pel mateix usuari a qualsevol llengua, i és fàcil i intuïtiu pels usuaris

Es troba actualment en proves en laboratoris de Kenya i Angola, serà accessible gratuïtament per tothom a través de la web de Probitas i UPC

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

JUSTÍCIA DE GÈNERE I EDUCACIÓ DE LES NENES A GUATEMALA

Dra. M. Teresa Fuertes i Equip de FUNDAP

DIAGNÒSTIC DE NECESSITATS

Manca de formació de les famílies

Alta taxa de deserció escolar femenina

Escassetat de recursos per a l'educació de les nenes

DIFICULTATS I REPTES

Factors econòmics

Barreres culturals

Manca de tecnologia

BONES PRÀCTIQUES

Escola de pares

Contes escrits

Servei comunitari

PRÀCTIQUES Aps GRAUS EN EDUCACIÓ

IMPACTE (2023)

TREBALL EN XARXA

ELS PROJECTES

MARES MULTIPLICADORES

Capacitar mares perquè esdevinguin formadores en estimulació primerenca
(10 sessions de 3h)

BEQUES PER A LES NENES

Donar suport econòmic per garantir la continuïtat educativa

Oferir formació extracurricular

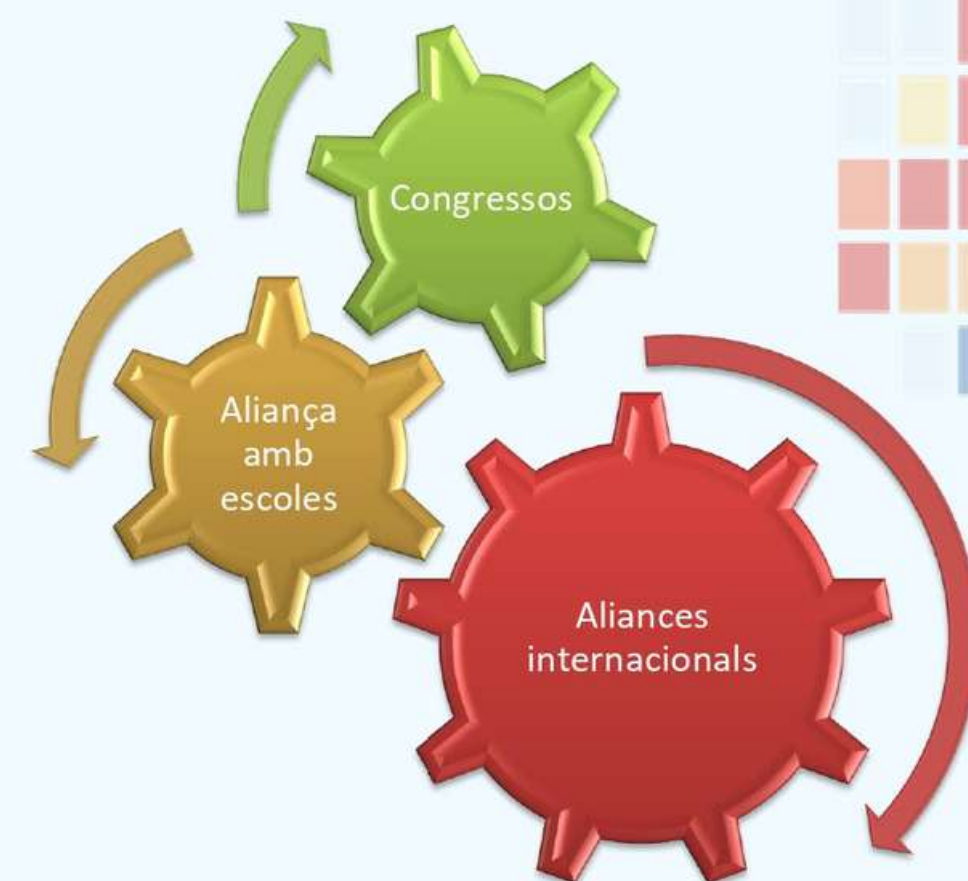
Crear escola de pares

90% continuen els estudis superiors

+ de 4000 nenes beneficiades

+ de 600 comunitats ateses

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

"L'educació transforma vides: garantir l'accés de les nenes a l'escola és construir un futur més just." (FUNDAP)

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

CAMPANYA DE SALUT OCULAR MBOULEMBOU 2025

Detecció de problemes oculars al Poste de Santé dMboulmbou (Tambacounda, Senegal)
S.Busto, M.Simon, E.Roig, C.Michaut, S.Torrent, J.Comas, A.Masferrer

Objectiu

Garantir atenció optomètrica i derivació de pacients amb problemes visuals a l'Hospital Maka-Colibantang.

Participants

Personal sanitari del Poste de Santé Hospital Maka-Colibantang

Amics de Boulembou: Dra. Clara Michaut, Dra. Silvia Torrent.

Òptics pel Món: Sandra Busto, Marta Simon, Estel Roig (optometristes)

Pacients visitats totals: 54

Material utilitzat

Autorefractòmetre, tonòmetre de rebot, oftalmoscopi.
Test de Snellen, esquiascòpia, llums d'exploració.
Ulleres pre-graduades i medicació ocular.

Procés de cribatge

Recollida de dades i motiu de consulta.
Mesura de graduació i pressió ocular.
Revisió de salut ocular (tracoma, pterigi, conjuntivitis).
Mesura d'agudes visual i adaptació d'ulleres.
Derivació a l'Hospital Maka si calia atenció especialitzada.

Resultats

Categoria	Pacients
Consultats	54
Requereixen ulleres	14
Derivats per cataractes	19
Derivats per traumatismes	4
Diagnosticats de tracoma	1
Pacients visitats a Maka l'endemà	30

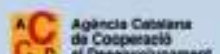
Resultats i impacte:

- 100% dels pacients tenien algun problema ocular o visual.
- 30 pacients van acudir a l'Hospital Maka per seguiment.
- Augment significatiu d'atencions en el servei de Salut Ocular.
- Millora de l'accés a la cura ocular i prevenció visual gràcies a la col·laboració entre Òptica pel Món i Amics de Boulembou.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Suport als horts comunitaris i realització d'accions formatives per a les dones de Thionck Essyl (Cassamance, Senegal)

Participants: Jordi Izquierdo i Marga López. Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB)

Contrapart: ONG Acció Solidària del Vallès

Situació existent i problemàtica

El municipi de Thionck Essyl es troba al sud-oest del Senegal, dins de la regió de la Cassamance amb capital a Ziguinchor (**Fig. 1**). El municipi es dedica al cultiu de l'arròs, però cadascun dels 13 barris de la localitat té un hort comunitari d'unes 2 ha d'extensió mitjana que és gestionat per la corresponent associació de dones. En aquests horts s'hi fan tot tipus de cultius hortícoles.

Els anys 2015, 2016, 2017 i 2022 es van dur a terme visites a aquesta comunitat per fer accions d'assessorament tècnic i de formació per a les dones per aconseguir una millora en la productivitat dels horts i contribuir a la seguretat alimentària de la comunitat, a la vegada que s'enfortia la perspectiva de gènere.

Fig 1. Ubicació de Thionck Essyl (fletxa blanca).

Objectius

Millorar la gestió i productivitat dels cultius hortícoles dels horts comunitaris de la població. En concret:

- Fer visites als horts per conèixer l'organització interna de les usuàries, els cultius que fan i la problemàtica existent.
- Fer un assessorament *in situ* a cada hort sobre tècniques productives i sanitat dels cultius presents.
- Fer cursos teòric-pràctics de capacitat de diferents temes agrícoles per a les usuàries dels horts.

Resultats

Activitats realitzades

- Visites als horts per parlar dels problemes i possibles solucions (**Fig. 2**).
- Classes pràctiques sobre gestió agronòmica dels cultius (**Fig. 3**).
- Classes teòriques sobre (**Fig. 4**):
 - Tècniques de maneig del cultiu (tomàquets).
 - Control de plagues, malalties i males herbes.
 - Compostatge casolà.
 - Processament de productes (melmelades i conserva de tomàquet).

Perspectives

- Projecte acabat. Hi ha usuàries que segueixen algunes de les recomanacions.
- Limitacions actuals més degudes a manca de finançament per incrementar o reparar infraestructures (bombes d'aigua, pous, basses) que a manca de coneixements.

Fig 2. Reunió de treball en els horts

Fig 3. Classes pràctiques als horts

Fig 4. Classes teòriques en aula

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

FATY BOCAR AWA SECK
PDI Facultat Infermeria i Fisioteràpia

Universitat de Lleida
Cooperació i Solidaritat

EL DRET HUMÀ A L'ACCÉS A L'AIGUA POTABLE: POSSIBILITATS DE GESTIÓ I SANEJAMENT DES D'UNA PERSPECTIVA DE GÈNERE

❑ DISSENY D'INSTRUMENTS I RECONeixEMENT

El projecte neix de l'Associació Senegalesa de Cervera i de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la UdL amb l'**objectiu** de contribuir a la garantia del dret a l'aigua potable a la comuna de **Guédé Village** del departament de Podor, dins de la regió de Saint-Louis de **Senegal**.

Pretén potenciar també la **prevenció i promoció en la salut** respecte al maneig de l'aigua, mitjançant la formació a la població i prioritització del dret a la salut i l'aigua potable.

❑ ACCIONS QUE ES VAN DUR A TERME

- **Campanya 1.** Informació sobre el projecte i introducció general sobre l'aigua
 - **Campanya 2.** Espai participatiu sobre agents contaminants de l'aigua i malalties transmissibles per l'aigua
- **Campanya 3.** Procés participatiu sobre la prevenció de malalties i promoció de la salut. Sensibilització sobre el bon ús i tractament de l'aigua

❑ RESULTATS OBTINGUTS

Factors clau que han resultat la clau de l'èxit del projecte:

- Processos participatius de la població titular de dret,
 - Enfocament de gènere basat en drets humans
- Treball regular i sostingut en el temps amb les institucions locals (titulars d'obligacions), obtenint els següents resultats:

✓ Ampliat l'accés a l'aigua potable a les escoles de Guédé

✓ Evitades llargues distàncies, majoritàriament per dones i/o nens i nenes en busca d'aigua

✓ Realitzades formacions, a través d'un programa d'educació sanitària, sobre patologies relacionades mal ús o la manca d'higiene

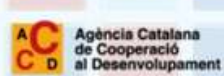
✓ Signat protocol d'accés a l'aigua amb caràcter democràtic per tota la població amb drets i deures vetllat per Ajuntaments, dones líders i institucions locals

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació Disseny d'instruments i reconeixement

Open-Source Hardware May Address the Shortage of Medical Devices for Patients in Low-Resource Countries

Ramon Farré, Jorge Otero, Gorka Solana
University of Barcelona (Spain), University UNISAVE, Mozambique

THE PROBLEM:

Limited access to diagnostic and therapeutic medical devices in low- and middle-income countries (LMICs) is an important problem in Global Health.

A PROMISING APPROACH:

Open-source design of medical devices, following the concept of frugal engineering, provides unrestricted access to technical details, allowing the low-cost and local fabrication of devices freed from patents and intellectual property.

OPEN-SOURCE COLLABORATIONS:

The production of open-source medical devices in LMICs can be stimulated by the global cooperation of biomedical engineers and healthcare professionals, participating in open-source activities, such as:

www.open-source-medical-devices.com

Open-source medical devices for low- and middle-income countries

HOME WHY and HOW OPEN-SOURCE DEVICES TEAM NEWS CONTACT

HOME

Mission: To design, build and test simple, low-cost medical and biomedical devices for low- and middle-income countries. All technical details required to build the device are published in open source allowing free replication or adaptation.

Vision: To facilitate the development of low-cost medical devices in low- and middle-income countries for allowing to diagnose and treat patients who otherwise would be unattended because of a lack of suitable medical devices.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

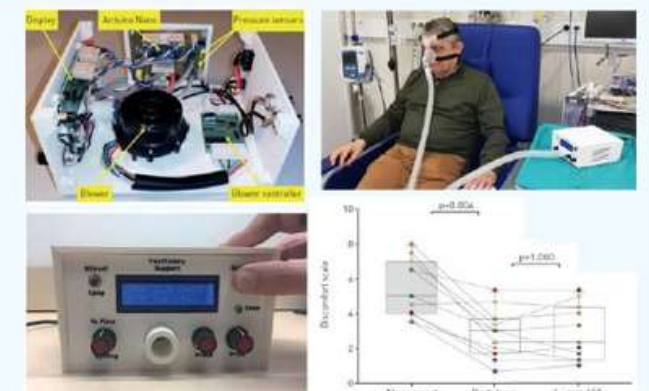

TWO EXAMPLES:

"Low-cost, easy-to-build noninvasive pressure support ventilator for under-resourced regions: open source hardware description, performance and feasibility testing"

Eur Respir J 2020; 55: 2000846

- Retail cost of ventilator components <75 US\$.
- Clinically tested: similar performance as a commercial ventilator

"Low-cost and open-source neonatal incubator operated by an Arduino microcontroller"

HardwareX. 2023;15:e00457.

- Retail cost of ventilator components <250 US\$.
- Performance tested, successfully passing the IEC 60601-2-19 standards

PRACTICAL IMPACT:

The open-source approach may substantially broaden patients' access to low-cost medical devices, empower local healthcare communities in LMICs, and stimulate the creation of local industries.

CONCLUSION:

Addressing the global gap in healthcare is not facing a scientific or technological barrier, but rather a social responsibility challenge.

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

COOPERACIÓ I: COL·LABORACIÓ DE LA UIC AMB ADESCI A L'ÀFRICA SUBSAHARIANA

IÑIGO UGALDE BLÁZQUEZ

UIC
bcn

Universitat Internacional
de Catalunya

INTRODUCCIÓ

Des de l'any 2023 l'assignatura de Cooperació de UIC Barcelona School of Architecture col·labora amb l'ONG ADESCI en la vessant de construcció dels seus camps de treball. Els estudiants d'Arquitectura estudien l'emplaçament, el context, el programa funcional i fins i tot el pressupost dels projectes portats a terme per l'ONG per proposar dissenys que millorin els prototips heretats de l'època colonial amb recursos apresos de les comunitats locals. Aquests projectes ajuden a millorar les instal·lacions docents de comunitats vulnerables, juntament amb les condicions higièniques dels centres i la gestió de l'aigua

ENFOCAMENT

S'ha treballat a dues poblacions del nord-est d'Uganda, a prop de les fronteres amb el Congo i el Sudan del Sud, per tant, receptores de població provinent de conflictes bèl·lics. A la població d'Oluko es va desenvolupar un dipòsit d'aigua i l'ampliació d'una escola de primària que rebia nens provinents dels camps de refugiats de la guerra del Sudan. Aquest projecte va servir per integrar els estudiants i l'equip docent de Cooperació I a la realitat dels camps de treball d'ADESCI. A la població d'Oluvu, hi van projectar un nou aulari per a una escola de primària, l'ONG i l'equip d'arquitectura, part del qual va treballar en la construcció del primer mòdul, ha dissenyat un segon aulari i la reforma de l'antic per allotjar els despatxos dels professors, juntament amb la resta d'elements de l'escola (pati, latrines, recol·lecció d'aigua, etc.).

IGUALTAT DE GÈNERE I DRETS HUMANS

Les poblacions rurals on hem treballat manifesten marcats rols de gènere pel que fa a les professions. El fet de dissenyar els nous edificis per equips mixtos de nois i noies suposa una novetat que pensem que impacta positivament. Pel que fa a l'ús dels nous equipaments, es garanteix la igualtat sense discriminació de gènere o procedència socioeconòmica. El camp de treball amb el qual col·laborem fomenta, a través dels projectes que s'edifiquen, el dret a l'educació en aquestes comunitats, així com l'accés a l'aigua i als serveis higiènics.

REPTES

- Dissenyar equipaments que facilitin l'accés a l'educació a comunitats vulnerables de l'Àfrica subsahariana. (ODS 4 i 5)
- Millorar els prototips d'origen colonial amb tècniques apreses de la tradició local. (ODS 10, 11 i 13)
- Implementar, en els equipaments, millores en la gestió de l'aigua i serveis higiènics. (ODS 6 i 11)
- Col·laborar en equips interdisciplinaris i internacionals, i amb diferents institucions. (ODS 17)

TREBALL COL·LABORATIU MULTIDISCIPLINAR

Els camps de treball amb els quals col·laborem són organitzats per l'ONG ADESCI. Hi participen també estudiants de la TAK Sun School de Hong Kong. En el cas d'Uganda, ADESCI ha treballat com a entitat local amb Bugala Study Center. A banda dels projectes d'edificació, també s'organitzen dispensaris mèdics. El 2024, a Oluvu, el van liderar un equip de la Facultat de Medicina de la UNAV.

IMPACTE

El projecte del dipòsit d'aigua a Oluko va aconseguir el primer premi Telva de Solidaritat en la categoria d'Internacional amb la repercussió que va suposar de difusió en mitjans. Per a tots els camps de treball s'organitzen sessions informatives entre UIC Barcelona i ADESCI per fer-ne difusió i buscar recursos, i conscienciar la societat catalana de la necessitat de la col·laboració amb col·lectius vulnerables de l'Àfrica subsahariana.

Universitats
participants:

UAB

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

UNIVERSITAT
DE BARCELONA

Universitat
de Girona

Universitat de Lleida
Cooperació i Solidaritat

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

UIC
barcelona

UOC
Universitat Oberta
de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

upf
Universitat Pompeu Fabra
Barcelona

UNIVERSITAT
RAMON
LLULL

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Amb la col·laboració

de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

UNIACTI

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Denúncia y superació de vulnerabilitats en la frontera de Mèxic-Guatemala. Arxiu i memòria LGBTIQ+

Rio Suchiate frontera México - Guatemala

Associació UMA (Tapachula)

PERSPECTIVA DE GÈNERE I DRETS HUMANS: L'objectiu d'aquest projecte de cooperació és recollir els relats de vida i la memòria històrica del col·lectiu LGTBIQ+ en Chiapas. Especialment les històries de vida d'aquelles persones que s'han vist obligades a mobilitzar-se de països de Centro Amèrica perseguides i/o rebutjades per les comunitats i famílies a causa de la seva diversitat sexual i de gènere.

Escotar i recollir les seves veus i construir un arxiu de memòria viva i alhora de la història del moviment a Chiapas, constitueix un acte de reparació i un recordatori perquè no s'oblidi el patiment, la violència i la capacitat de lluita i resistència d'aquestes persones.

IMPLEMENTACIÓ: Aquesta iniciativa es desenvoluparà al llarg de 4 anys (2022-2026). Hem realitzat recollida de 60 relats de vida i estem introduint en una base de dades digitalitzada notícies de diari (des de l'any 1998), fotografies dibuixos, escrits de persones que han passat per l'Associació. També hem fet nombrosos tallers formatius, de difusió, participació en Congressos i Jornades, tant en el territori de Chiapas (Tapachula, San Cristobal de las Casas, Tuxtla, Comitán) com en Girona ciutat.

TREBALL EN XARXA: El projecte de cooperació es realitza per l'articulació de l'Associació UMA (Una Mano Amiga contra el SIDA), El Colegio de la frontera Sur de México-Guatemala (ECOSUR) y la Universitat de Girona.

L'Associació UMA és una associació petita amb 24 anys d'experiència que es va crear a la ciutat de Tapachula (Mèxic) pel president actual, el Dr. Rosember. Tapachula és una ciutat fronterera on el trànsit de població migrant de Centro Amèrica cap a Mèxic i EEUU és molt elevat. UMA neix 1998 per fer front al SIDA en una població altament afectada. Posteriorment, s'ha dedicat a fer prevenció de malalties de transmissió sexual, formació (a professionals de salut, educació, tècnics de migració, mitjans de comunicació, entitats del tercer sector), suport i atenció a població LGTBIQ+ en busca d'asil, i especialment activisme dins de l'Estat de Chiapas per reivindicar els Drets Humans d'aquests col·lectius. També atén a molta població autòctona que per qüestions religioses i heteropatriarcals està molt estigmatitzada i discriminada.

ECOSUR, amb el professor Enrique Coraza, treballa processos de mobilitat forçada en el territori des de fa molts anys.

En la U. de GIRONA, el professorat Pilar Albertín i Jose Antonio Langarita, treballen sobre processos de violència i resiliència en el col·lectiu LGTBIQ+.

Vivir en un país
Libre, donde pueda
expresarme libremente
Sin temor a amenazas y po
no vivir bajo una dinastía
donde no eres respetado por
ser de la población LGBT y
ser reactivo a VIH.
Protección y seguridad. Yo quiero
vivir.

Hombre homosexual cubano

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

FACULTAT D'INFERMERIA
Universitat Rovira i Virgili

Disseny d'instruments i reconeixement

Infermeria en cooperació humanitària i desenvolupament sostenible

Projecte del disseny d'una nova assignatura

Les crisis humanitàries (guerres, epidèmies, refugiats) requereixen infermeres i infermers preparats per actuar en situacions d'alta complexitat. Aquesta assignatura capacita professionals en salut pública i cooperació, dotant-los d'eines per intervenir amb eficàcia.

Objectiu principal

Dissenyar una **assignatura optativa i online** sobre **cooperació internacional i desenvolupament sostenible**, enfocada en l'ajuda humanitària per preparar professionals per al món laboral.

Objectius Específics

Planificació i estructuració de l'assignatura segons competències i resultats d'aprenentatge per un aprenentatge progressiu.

Fomentar la investigació en crisis humanitàries actuals.

Metodologia

Plataforma **Moodle i Teams**.

Treball en **casos pràctics i projectes reals**.

Debats, fòrums i seminaris.

Impacte i aplicacions futures

Beneficis per als estudiants i la comunitat.

Expansió i implementació del programa en altres institucions.

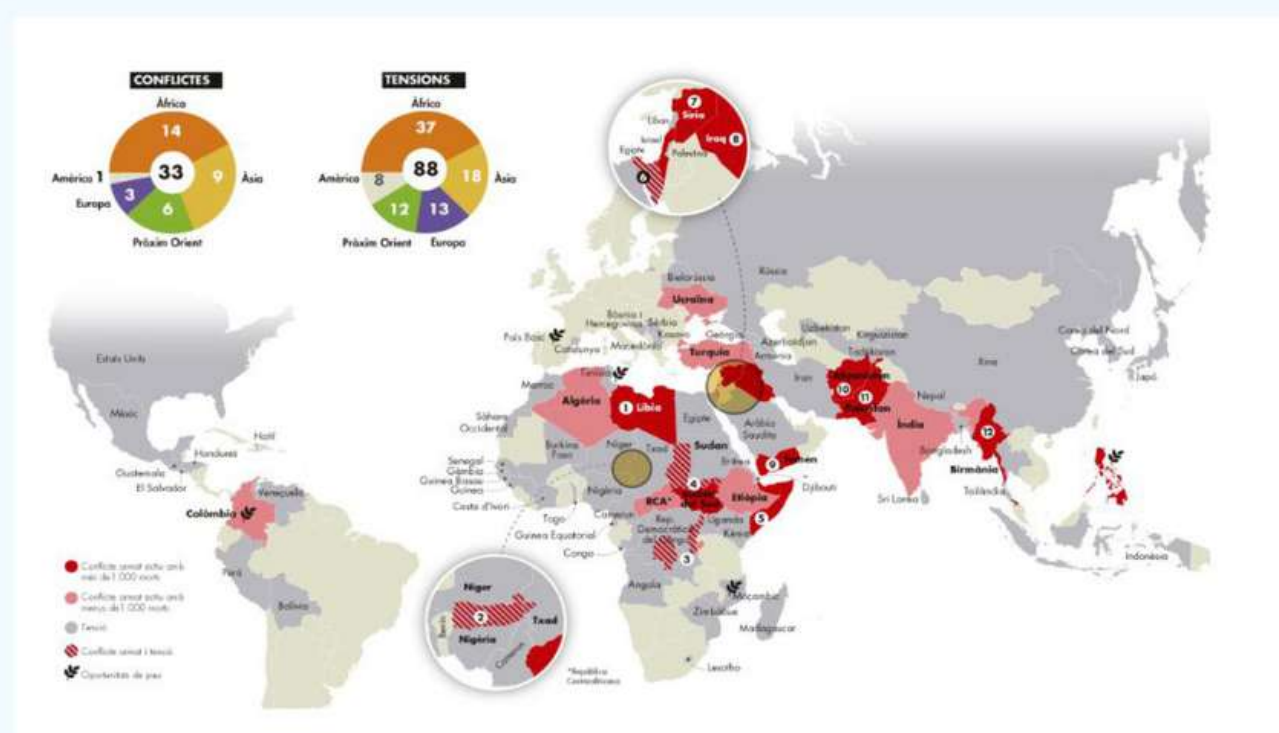
Contribució als ODS, formant professionals en salut global.

Conclusions

L'assignatura segueix un procés **rigorós i estructurat**, garantint una formació de qualitat.

La metodologia permet:

1. **Planificar i estructurar** els continguts de manera coherent.
2. **Integrar eines digitals i metodologies innovadores**.
3. **Adaptar-se a les necessitats i desafiaments actuals**.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

Dra. Eva de Mingo Fernández.
Dra. Marina Gómez de Quero Córdoba

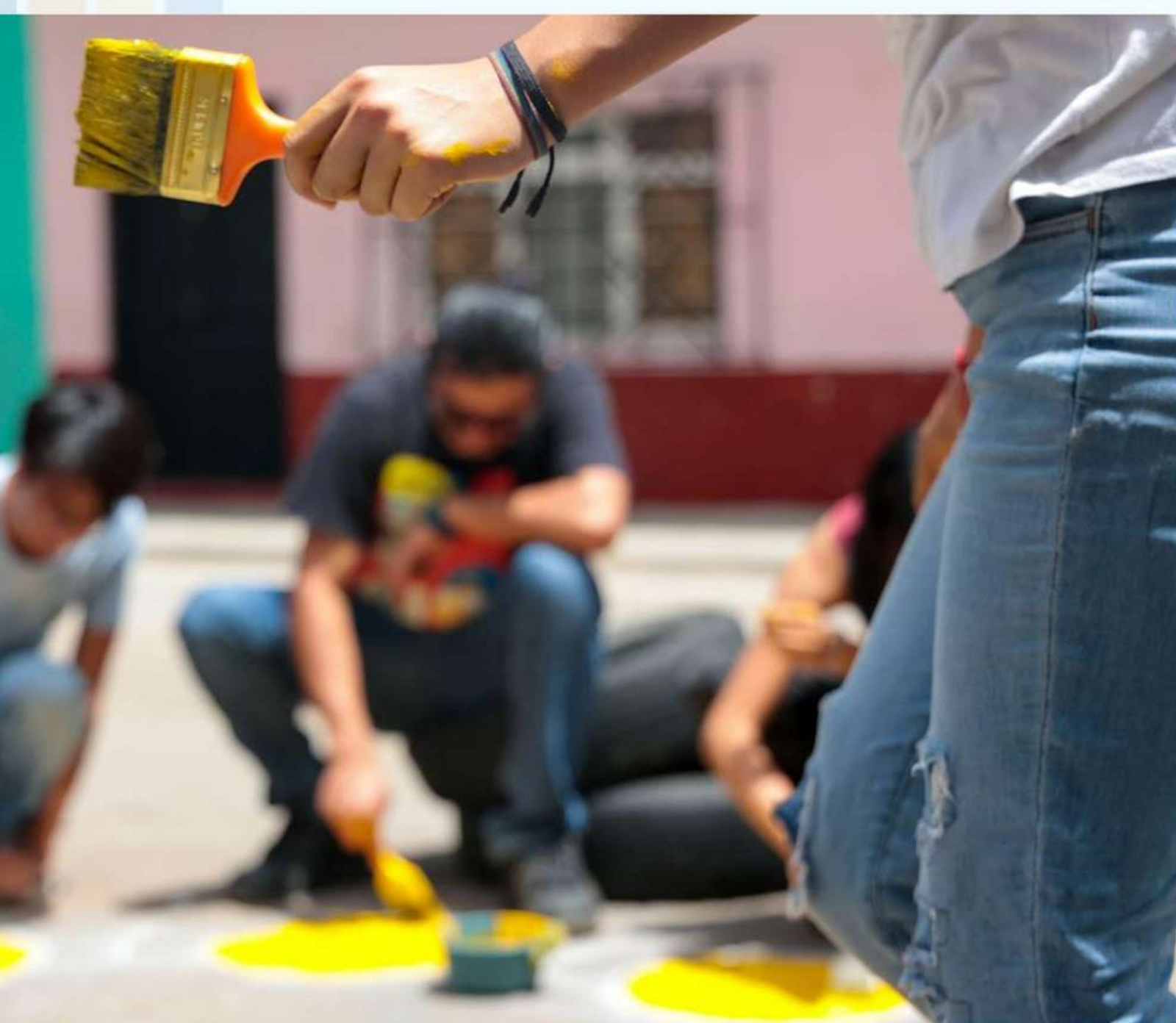
Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

Ciutat i infàncies

ETSAB-UPC, FADU-UABJO, 5 DE MAYO-UABJO, LASALLE, Arquitectxs de Capçalera, Tec de Monterrey, Trenzadas.

Bruno Seve, Raül Avilla-Royo, Tonet Font Ferrer, Fabricio Lázaro Villaverde, Edith Cota Castillejos, Juan Manuel Gastéllum, Mireya Márquez López, Lorena Carina Broca Domínguez, Zaida Muxi, Bedani Samantha Cruz del Angel, Ibon Bilbao.

Universitats participants:

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Universitat de Girona

Universitat de Lleida
Cooperació i Solidaritat

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

ULC
barcelona

UOC Universitat Oberta de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

upf. Universitat Pompeu Fabra Barcelona

UNIVERSITAT RAMON LLULL

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Amb la col·laboració de:

ACD Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Generalitat de Catalunya

UNIACTI

Jornada Interuniversitària de recerca en cooperació

Disseny d'instruments i reconeixement

La participació de les dones rurals en el desenvolupament sostenible de la Regió de la Ruta del Blat de Moro (Brasil) Àmbit: Justícia de gènere i drets de les dones i nenes

1 Prespectiva de Gènere

Proposta liderada per dones. Des de la recerca fins a la divulgació.

2 Implementació

Implementació fàcil gràcies a la predisposició de les dones i l'entusiasme per compartir.

3 Innovació i drets humans

El receptari té dues versions, digital i físic, facilitant així l'accessibilitat i divulgació.

4 Impacte

El projecte implica 8 municipis que formen part d'una ruta. Voluntat d'ampliar a altres zones geogràfiques.

5 Treball en xarxa

El projecte compta amb suport públic i privat a diferents nivells, creant sinergies que han posat en valor el patrimoni del milho crioulo. La participació de l'Instituto Agronómico ha estat clau en aquest procés.

6 Bones pràctiques

La implicació i capacitat de decisió de les persones locals, la diversitat de gènere. Aprenentatge per ambdues parts implicades.

7 Reptes i Solucions

Visibilitzar les dones, reconèixer el coneixement ancestral i revaloritzar el producte. Tradició i innovació poden conviure si s'expliquen bé.

Universitats participants:

Amb la col·laboració de:

